Rok 30 Poznań, niedziela dnia 14 lipca 1912. Nr. 158

WIELKOPOLANIN

»WIELKOPOLANIN« wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. — Przedpłata na pocztach: kwartalnie 1,35 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. — Inseraty od wiersza drobnego 25 fen. — Rękopisów się nie zwraca.

Z dodatkiem niedzielnym „Ognisko Domowe“.

Przedpłata w Poznaniu: kwartalnie 1,20 mk., z odnoszeniem do domu 1,45 mk., miesięcznie 40 fen., z odnoszeniem 50 fen. Ekspedycja ulica Posadowskiego 39. Telefonu nr. 1810 — Redakcja ulica Dolna Wałowa 1. Telefonu nr. 1142

Jubileusz Skargi.

Otrzymujemy następujący komunikat od polskiego Komitetu jubileuszowego X. Piotra Skargi.

Dnia 27 września przypada trzechsetna rocznica śmierci X. Piotra Skargi. Z jego wspomnieniem łączy się cały wiek, w którym żył — i te trzy wieki, jakie Polska potem przeżyła, wieki coraz cięższych kolei, coraz straszniejszych nieszczęść, aż do tych, które dziś znosimy. Dla czego pamięć jednego człowieka budzi tak silnie te wszystkie wspomnienia, wywołuje te obrazy świetne nierzadko, bolesne zawsze, bo smutno skończone? Dla tego, że On te smutne losy przewidywał, przepowiadał — przed nimi przestrzegał, że „wcieliło się w to ciało, co tak cierpieć miało“ — i że zrobił wszystko, co mógł, żeby swój naród od tego cierpienia uchronić.

Dawał nam Bóg ludzi nie mało znakomitych, dzielnych, królów co Państwo zakładali i granice jego rozszerzali, bohaterów, wojowników, co zwyciężali nieprzyjaciół, a chrześciaństwa bronili, co pracowali na to, by temu narodowi i państwu, tej Rzeczypospolitej zapewnić byt i bezpieczeństwo, potęgę i chwałę.

Skarga nie wojował, zwycięstw nie odnosił, ale stoi w pierwszym rzędzie tych, co działali na utrwalenie i zabezpieczenie bytu, siły i przyszłości. Tamci bronili jej warunków politycznych, politycznymi środkami.

Skarga działał dla przyszłości narodu na wewnątrz. Wzmocnić siły, ubezpieczyć przyszłość przez moralne zdrowie. To jest sam rdzeń, to szpik kości społecznego i politycznego organizmu! Gdzie ten dotknięty, gdzie skażony, tam fizyczna siła osłabnie prędzej czy później, ale niechybnie. Oto moralne zdrowie narodu, o ten warunek jego siły, nikt nie starał się lepiej ani więcej, nikt tyle, co Skarga.

Wielki sędzia i stróż narodowego sumienia, znał naród nawskroś, widział, co w nim było złego, mądrym rozumem przewidywał skutki tego złego, wielkiem sercem bolał nad tem, co przewidywał! Żył w latach ważnego przesilenia, latach zwrotnych w dziejach Ojczyzny: jak się ten zwrot dokona, jakim torem pójdą dalsze dzieje?

Czuli to, pytali o to z trwogą wszyscy lepsi z jego współczesnych i z dawniejszych przestrzegali, radzili, prosili, grozili. Żaden tak jak Skarga! On te niebezpieczeństwa, te troski, te złowróżbne poczucia objął i zgłębił z najwyższą potęgą miłości i bólu, a wypowiedział z najwyższą potęgą słowem. Najczystszy duch polski, w nawznioślejszem polskiem słowie! To jest Skarga! Nie mamy drugiego, któryby nam lepiej, piękniej mówił o naszej Ojczyźnie i o naszym względem niej obowiązku. Mickiewicz mówił o nim, że stoi na pograniczu dwóch epok: w jednej skupia i podnosi do najwyższej potęgi wszystkie dobre myśli i uczucia, w drugiej rzuca ponure, groźne światło swoich przepowiedni. Te przepowiednie się sprawdziły: a my, kiedy nasz stan dzisiejszy i nasze przeszłe wieki rozpamiętywamy, musimy w goryczy serca wyznawać, że byłoby inaczej, gdybyśmy go byli słuchali!

Z żałością też, z wyrzutem sumienia myślimy o Skardze i trzechsetnej rocznicy jego śmierci, gotujemy się do jej obchodu. Nasze narodowe obchody są zawsze smutne, nawet obchody zwycięstwa, bo wywołują niemiłosierne porównania przeszłości z teraźniejszością.

Obchód Skargi także smutnym być musi, bo nie możemy nie przyznać, że te choroby, które on przodkom naszym wyliczał, u nas są, a niektóre bodaj czy nie gorsze, nie głębiej zakorzenione, jak za jego życia. Ale ten obchód potrzebny jest, a może się przydać, może mieć dobre skutki. Potrzebny, bo należy się — i obowiązkiem naszym jest oddawać cześć wielkiemu słudze Boga i Ojczyzny, wielkiemu miłośnikowi i nauczycielowi narodu, zaświadczyć, że Bogu i Kościołowi wierni jesteśmy i wiernymi być chcemy.

Przydać się zaś, dobre skutki mieć, może ten obchód, jeżeli przystąpimy do niego z sercem skruszonem, ale i wysoko w górę podniesionem, jeżeli wyznamy przed Bogiem i przed Skargą, żeśmy się z chorób naszych nie uleczyli, ale że leczyć się chcemy i starać się będziemy — że jego słowa, jego nauki dla nas dziś jak przed trzema wiekami stosowne i potrzebne, bierzemy do serca i trzymać się ich będziemy. W tym duchu obchodźmy rocznicę Skargi, to przy jego grobie sobie i jemu ślubujmy: a w tym duchu, z tem przyrzeczeniem będziemy mogli z czystem sumieniem słowami Skargi się modlić: „W tych niebezpieczeństwach Panie, Boże nasz, jako w wodach wielkich, wspomóż nas a wyzwól!“

Zarys programu.

W środę dnia 25 września 1912 r. o godzinie 9 rano pontyfikalne nabożeństwo z arcypasterską celebrą w katedrze na Wawelu. O godzinie 10 rano i 3 po południu posiedzenie Zjazdu katolickiego. W czwartek 26 września o godzinie 8 rano nabożeństwo z generalną Komunią św. w kościele św. Barbary. O godz. 10 rano i 3 po południu posiedzenie Zjazdu katolickiego. O godzinie 8 wieczór uroczyste zebranie Sodalicji Marjańskich w sali Starego Teatru.

W piątek 27 września o 8 rano pontyfikalne nabożeństwo nad grobem X. Piotra Skargi w kościele św. Piotra z kazaniem J. E. X. arcybiskupa Teodorowicza.

Po nabożeństwie pochód od kościoła św. Piotra na ulicę Sienną celem odsłonięcia na domu Arcybractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego tablicy pamiątkowej fundowanej przez Tow. miłośników Krakowa i Arcybractwa Miłosierdzia, a następnie na miejsce budowy Domu im. X. Piotra Skargi dla rękodzielników.

O godzinie 5 po południu „Akademja Skargowska“ w wielkiej sali „Sokoła“. Szczegóły programu zostaną we właściwym czasie ogłoszone.

Kraków, w czerwcu 1912 roku.

Adam Stefan Sapieha książe biskup krakowski, Stanisław Tarnowski prezes Komitetu, X. dr. Czesław Wądolny I wiceprezes Komitetu, dr. Władysław Pec II wiceprezes komitetu, dr. Kazimierz Lubecki sekretarz Komitetu.

Mowa mec. Trąmpczyńskiego,

wygłoszona na posiedzeniu rady miejskiej dnia 10 go b. m. podczas wniosku Koła Polskiego.

Jest to publiczną tajemnicą, że wszystkim rozsądnym ludziom w Prusach heca antypolska już gardłem wychodzi. Stąd w izbie panów przy etacie komisji kolonizacyjnej po bardzo obojętnej mowie referenta nastała cisza.

Nagle wstaje p. Wilms i zarzuca rządowi, że nie jest dość energicznym w antypolskiej polityce.

Wprawdzie pojedyncze zdanie tej mowy brzmią bardzo ostrożnie na nutę: „ja ci nie mówię, tylko powiadam,“ — ale treść wzywała do walki przeciw Polakom.

Pan dr. Wilms żąda dla siebie wolności słowa. My mu tej wolności odbierać nie myślimy; ale ponieważ i my mamy wolność słowa, musimy się o to postarać, aby światło p. dr. Wilmsa nie pozostawało pod korcem, tem bardziej, że gazety o jego mowie bardzo mało pisały.

Otóż musimy skonstatować przed światem, że p. dr. Wilms uważał za stósowne podobną mowę powiedzieć, chociaż stanowisko swe zawdzięcza 14 głosom radnych polskich, bez których nie miałby w roku 1904 większości. Zdecydował on się na taką mowę jako głowa miasta, w którem mieszka 58 proc. Polaków!

Poruszyliśmy tę sprawę, bo nie możemy pozwolić na to, aby opinji publicznej rzucano piaskiem w oczy! Bo gdy nadburmistrz jakiś zdecyduje się na taką mowę, to opinja publiczna ma prawo przypuszczać, że ma on za sobą w swem mieście silną partję, która podziela jego zdanie.

Ja zaś twierdzę, że zdania pana Wilmsa z obywatelstwa poznańskiego nie podziela prawie nikt, chyba kilka członków biurokracji, którym pożycie spokojne obydwóch narodowości jest solą w oku. Jest to ten sam system wprowadzania w błąd opinji publicznej, jak wiadomo, kiedy różnemi sposobami wystarano się o tytuł honorowego obywatela miasta Poznania dla najniepopularniejszego człowieka w Poznaniu i w Księstwie.

Czy mamy prawo poruszać tę sprawę w radzie miejskiej? Mamy, bo niewątpliwie polityka, której żąda p. Wilms, szkodzi interesom miasta. Niejeden powie, że dzięki tej polityce postawiono kilka pięknych publicznych budynków w Poznaniu. Ale na co się przydadzą te budynki, jeśli równocześnie wzmagają się nienawiści narodowe?

Czyż to nie musi szkodzić miastu, jeśli obywatele zamiast się wzajemnie popierać, okazują na każdym kroku wzajemną nieżyczliwość, jeśli zakupna w innych robią miastach tylko dla tego, aby ich współobywatel, mający inne przekonania, nic nie zarobił? A ta głowa miasta zamiast łagodzić antagonizmy, które są powodem podobnych stosunków, jeszcze je pobudza!

Walki monarchistów portugalskich.

Ponieważ monarchistom nie udało się na terenie hiszpańskim skoncentrować większych sił zbrojnych, aby potem z całym rozmachem wpaść do Portugalji, dlatego chwycili się innej taktyki i w Portugalji tuż przy granicy hiszpańskiej utworzyli wiele drobnych oddziałów powstańczych, w celu prowadzenia t. zw. wojny podjazdowej.

General Pereira, komendant wojsk republikańskich postanowił dlatego rozdzielić także kilka pułków kawalerji na drobne oddziały po 100 ludzi i wysłać je w celu wyłapania oddziałów powstańczych.

Jeden taki oddział spotkał się z oddziałem powstańców w Capello Branco i przyszło do zaciętej walki, w której powstańcy ponieśli klęskę straciwszy 19 zabitych i wielu wziętych do niewoli. Inny oddział powstańców, broniących się z niesłychanym uporem, pobity został w miejscowości Porto de Moz, gdzie poległo 40 monarchistów a wielu zostało zranionych.

Główny przywódca monarchistów, kapitan Concelro chwilowo z oddziałem swym znajduje się u granicy portugalskiej, lecz na terenie hiszpańskim.

Pomiędzy monarchistami, którzy brali udział w potyczce pod Cabaceiro de Basto, znajdowało się podobno także około 100 księży; na czele ich stał rzekomo O. Dom Domingas, który zbrojny w karabin mauzerowski kierował akcją obronną.

Wydalenie Niemców z Tarudantu.

Z Mogador donoszą do „Temps“:

„Sprawa pretendenta Ahmud el Hiba cieszy się w Sues powodzeniem. Kaid Taradantu przyłączył się do niego i proklamował go w swoim obwodzie. Pretendent wysłał swego Kalifa do Tarudantu.

Zaraz po swem przybyciu namiestnik nakazał Niemcom, znajdującym się w Tarudancie, gdzie zbierają materjał na budowle, by w przeciągu dwunastu godzin miejscowość opuścili.

Zaofiarował im eskortę, składającą się z piętnastu jeźdźców, by im bezpieczeństwo zapewnić. Niemcy, którzy byli jedynymi Europejczykami, znajdującymi się w Tarudant są obecnie prawdopodobnie na drodze do Agadiru.

Nazwiska Niemców nie są podane, lecz nie ma wątpliwości, że chodzi tutaj o dwóch braci Mannesmannów (z familji, która w stosunkach Francji z Niemcami na tle interesów marokańskich wywierała pewne parcie na Niemcy.)

Burzliwe posiedzenie w parlamencie belgijskim.

W izbie deputowanych napadali liberali i socjaliści przy ogólnej debacie nad wynikiem wyborów na rząd i partję klerykalną z sposobów, jakie rzekomo przy wyborach użyli na szkodę opozycji.

Już w ostatnich dniach zarzucano prezesowi ministrów, że różnymi sposobami wpływał na urzędników. W toku debaty przyszło do burzliwych starć, przywódcy socjalistów obrzucali swych przeciwników najrozmaitszemi wyzwiskami.

Marszałek (po starszeństwie) — gdyż do tego czasu nie wybrano jeszcze prezydjum — musiał z powodu hałasu zamknąć posiedzenie.

Deputowany socjalistyczny Delvaux wyzwał posła klerykalnego Brifant na pojedynek.

Ojciec duchowy rewolucji francuskiej.

28-go czerwca ubiegło dwieście lat od chwili urodzin jednego z najpiękniejszych duchów ludzkości. Całe życie jego było prometejskim wysiłkiem, budującym dla przyszłości pokarm i oręż do walki o prawa człowieka.

Jan Jakób Rousseau marzył o szczęściu człowieka i te marzenia natchnęły myśl jego do sformułowania praw, któremi rządzić się powinna każda jednostka, skoro chce być szczęśliwą. Już w pierwszej swojej rozprawie, nagrodzonej na konkursie akademji w Dijon w roku 1750 dowodził on paradoksalnie, że bogactwo jest złem, gdyż zrodziło nierówność.

Znana powszechnie z późniejszych jego prac teza o powrocie do natury, już w tej pierwszej rozprawce wskazuje na kierunek, w jakim podąży myśl twórcy „Emila“ i „Umowy społecznej.“

Jan Rousseau przechodził różne koleje życiowe. Był lokajem, rzemieślni-

kiem, nauczycielem prywatnym, przepisywał nuty, jednem słowem nie wyrzekał się żadnej pracy, byle tylko módz służyć ideałom, które wyhodował w piersi swojej.

Trzeba przytem dodać pewną uwagę, mogącą wyświetlić do pewnego stopnia, czemu ten człowiek musiał się chwytać różnych sposobów zarobkowania. Otóż chodzi o to, że Rousseau był człowiekiem o chorobliwej wrażliwości. Cierpiał na manję prześladowczą, która nie dawała mu spokoju. Wszędy doszukiwał się wrogów, wszędzie widział jakąś tajemną zmowę, chcącą mu zarzucić pętlicę na szyję. Zmieniał więc ciągle miejsce swego pobytu, zrywał stosunki przyjacielskie bez powodu, wiódł wogóle życie burzliwe. W niczem nie przypomina on gabinetowych mędrców, jego współcześników, jak Diderot, Voltaire i Holbach.

Wogóle postać jego na tle współczesnej mu Francji jest jakiemś egzotycznem zjawiskiem. Wszyscy przecież oni wierzą w gruby materjalizm, tylko Rousseau jest rzecznikiem uduchowionej natury. Naturze śpiewa on swoje pantelstyczne hymny, podpatruje jej prawa i na nich chce zbudować gmach szczęścia ludzkiego.

W „Umowie społecznej", dziele którego idee wywarły tron francuski z posad średniowiecznej despotji — najgłówniejsza myśl streszcza się w zarzucie, że społeczeństwa wykrzywiły pierwotny sens natury w człowieku, a więc nawołuje do dobrowolnej umowy między wszystkimi obywatelami, która to umowa powinna zmniejszyć nieuchronne zło społecznego współżycia.

Robespierre był oddanym heroldem tych idei, cała w ogóle rewolucja francuska, walcząca o prawa człowieka, o prawa jednostki, czerpie swoją treść z prac Rousseau'a. Republikański bowiem ideał przyświecał mu stale, sądził, że pracodawcza wola ludu uleczy wszystkie bóle i niedole wydziedziczonych.

„Umowa społeczna" wywarła też duży wpływ na naszą konstytucję. Zwolennikami Rousseau'a byli przecież tacy genjalni ludzie, jak Kołłątaj. Niemniej ciekawy jest stosunek Rousseau'a do sprawy polskiej. Zapytany przez kilku Polaków, co myśli o sprawie polskiej odpowiedział rozprawką, którą wydał pod tytułem „Consideration sur le gouvernement de Pologne et sur la reformation projetée en Avril 1772". (Przekład zjawił się w r. 1789, oryginał w r. 1778). Myśl tej broszury streszcza się w powiedzeniu:

„Une seule chose suffit pour rendre la Pologne impossible la subjuguer: l'amour de la patrie et de la liberté, animé par les vertus qui en sont inséparables." (Jedna rzecz wystarczy, by uniemożliwić podbój Polski; miłość ojczyzny i wolności, ożywiona cnotami, które są z niemi nierozdzielne"). Przyszłość zaprzeczyła przewidywaniom Rousseau'a. Idealizm jego jest jednak dla nas cenną pamiątką, gdyż wskazuje, jakiej miary człowiek wierzył w świętą niezwyciężoność naszej ojczyzny. I dlatego, gdy radzi nam później: „pracujcie bez wytchnienia i przerwy, by podnieść patrjotyzm na najwyższy szczebel we wszystkich sercach polskich" — musimy przyjąć jego radę z otwartemi ramionami.

Wielką też rewolucję w pedagogice wywołała jego książka o wychowaniu p. t. „Emile". Woła on w niej o poszanowanie indywidualnych cech w dziecku, nie chce on formować ludzi wedle jakichś wzorów z góry powziętych. Należy w każdem dziecku rozwijać jego naturalne zdolności, talenty i upodobania. Żądanie to wywołało ogromne oburzenie we Francji. Parlament paryski wydaje rozkaz uwięzienia autora. Nawet wolna Genewa, w której urodził się Rousseau z ojca zegarmistrza, pali „Emila" ręką katowską.

Na polski język Rousseau był przekładany i to niejednokrotnie. Prawda, nie przekładano wszystkich jego dzieł, lecz takie, które we formie najprzystępniejszej uwydatniały jego idee.

Oprócz dzieł wyżej wymienionych wydał on „Słownik muzyczny", „Marzenia samotnego spacerującego", „Pygmaljona", wreszcie swoją arcyzajmującą spowiedź. Co więcej, napisał on podobno operetkę, której nie chciano mu wystawić.

Umarł Rousseau w roku 1778. W kilka lat później (1794) złożono jego szczątki w Panteonie. Obecnie zaś z powodu dwóchsetnej rocznicy jego urodzin cały świat cywilizowany czci pamięć Rousseau'a z wielkim pietyzmem.

Szczególnie Francja hołduje tej pamięci, gdyż ideom tego chorego i wrażliwego człowieka zawdzięcza swoją demokratyczną wolność. Nazwali go też ojcem rewolucji, zwiastunem walk całego dziewiętnastego stulecia, wielkim prowodyrem ludzkości w krwawym pochodzie, walczącym o równość, wolność i braterstwo.

My Polacy czcimy w nim współczującego nam przyjaciela i genialnego pisarza, który użyźnił najzdolniejsze nasze mózgi ideałami, o wolnym obywatelu-człowieku.

Niech więc ta rocznica urodzin przypomni nam jego żądanie w stosunku do zadań naszych.

„Pracujcie bez wytchnienia, bez przerwy".

Wiadomości polityczne.

Portugalja. Lizbona, 12 bm. Senat przyjął układ z pewnem towarzystwem angielskiem celem budowy kolei afrykańskiej, która pójdzie od granicy kolonji portugalskie Mozambique przez kraj Nyassa i obwód Sambesi aż do północnego brzegu rzeki Sambesi.

Rosja. Petersburg, 12 bm. Sytuacja w minach złota towarzystwa leneńskiego znowu się pogorszyła. Robotnicy grożą, ponieważ nie mogą żądań swych przeprowadzić, opuszczeniem zupełnem kopalń. Przeciwko rotmistrzowi Treszenkowowi, który był właściwym sprawcą rzezi, zastosowano proces karny, ponieważ przyjmował podarunki od towarzystwa min złota.

Austrja. Wiedeń, 12 bm. „Neues Wiener Tageblatt" donosi z Londynu: Port Aleksandrji zostanie w ten sposób rozbudowany, że będzie mógł pomieścić wielkie okręty wojenne. Podczas gdy od tygodnia publiczność angielska zajęta jest walką toczącą się w parlamencie i prasie o zmianie relatywnej siły morskiej w morzu Śródziemnem, prace, które mają z portu handlowego aleksandryjskiego zrobić port wojenny, nie tylko rozpoczęto, ale nawet już dość daleko postąpiły.

Francja. Paryż, 12 bm. (Kongres dyplomatów). Zwykle dobrze poinformowany „Cri de Paris" opowiada dzisiaj o nader ciekawych spotkaniach dyplomatycznych, które mają nastąpić z końcem bieżącego miesiąca w willi paryskiego ambasadora rosyjskiego Izwolskiego, w Tegernsee w górach bawarskich. — Z kolei przybędą do willi Izwolskiego austrjacki minister spraw zagranicznych hr. Berchtold, hr. Henckel-Donnersmarck, ambasador niemiecki w Waszyngtonie hr. Bernstorff i może także kanclerz Bethmann Hollweg. Żona Izwolskiego bawi obecnie w Monachium, aby poczynić przygotowania na przyjęcie dostojnych gości.

— Paryż, 12 bm. (Flota francuska na morzu Śródziemnem). Według francuskiego programu flotowego zbudowane mają być w roku 1913 dla eskadry śródziemno-morskiej 4 pancerniki, wszystkie w drugiej połowie roku. Obecnie zarząd marynarki postanowił dwa pancerniki wybudować już na wiosnę r. 1913, czyli o kilka miesięcy wcześniej. Jest to prawdopodobnie skutek układów z Anglją, aby flota na morzu Śródziemnem jaknajprędzej została wzmocniona, bo i floty włoska i austrjacka w tym roku zostaną tam wzmocnione.

— Paryż, 12 bm. (Zaginiony torpedowiec francuski). „Journal" donosi dzisiaj, że łódź podwodna „Julé" zaginęła od wtorku. „Julé" opuściła we wtorek port tuloński, aby udać się w 800 mil długą podróż podwodną. Na wszelki wypadek dodano łodzi do towarzystwa kontrtorpedowiec „Travailleux". Od czasu przepłynięcia obok wysp Sanguinaire już jednak torpedowca nie widziano. Wczoraj wieczorem wysłano kontrtorpedowiec „Mousqueton", aby odszukał zaginiony statek podwodny.

Włochy. Rzym, 12 bm. (Rozdwojenie socjalistów włoskich). Odrębne zapatrywania socjalistów włoskich na wojnę trypolitańską spowodowały utworzenie się nowej partji umiarkowanych. Przystąpiło do niej trzynastu deputowanych socjalistycznych, między nimi Bissolati. Postanowili oni swe mandaty złożyć. Z tego samego powodu ustąpiło w Medjolanie dwóch radnych miasta. Kierownictwo organu partji „Avanti" oddał kongres rewolucyjnym elementom.

Turcja. Konstantynopol, 12 bm. Rząd turecki porozumiał się z pewną firmą niemiecką celem budowy dwóch dreadnoughtów.

— Konstantynopol, 12 bm. Portfel ministra wojny ofiarowano podobno inspektorowi czwartego korpusu armji w Erzerum, Osmanowi paszy, który go przyjął.

Hiszpanja. Madryt, 12 bm. (Hiszpanja i monarchiści portugalscy). Dekretem królewskim gubernator prowincji Oreus przesadzony został do Avila, a gubernator prowincji Pontevedra do Oreuse. Zmiany te kładą na karb ostatnich wypadków w Portugalji.

Powstanie w Albanji. Uesküb, 12 bm. W Albanji obawiają się już wybuchu powstania powszechnego, gdyż ruch powstańczy zatacza coraz szersze kręgi. W okolicy Prisztiny pojawiły się liczne oddziały dobrze uzbrojonych powstańców. W pewnej wsi w pobliżu Mitrowicy przyszło do walki pomiędzy powstańcami a wojskiem tureckiem, trwającej przeszło 17 godzin. Cała wieś została zburzona i dopiero noc przerwała dalszą walkę. Obie strony poniosły znaczne straty. Stanowiska swe obie partje zatrzymały, gdyż spodziewają się posiłków.

— Soluń, 12 bm. Powstańcze bandy arnautów obsadziły drogę między Farizowiczem a Prierendem. Wojsko i żandarmi wzbraniali się pocztę eskortować. Musiano wobec tego komunikację pocztową między temi miastami przerwać. Z różnych stron donoszą o bandach arnaucklch, tak, że wojsko będzie musiało zostać wzmocnione. W nocy odeszło stąd wojsko pociągiem specjalnym do Uesküb. W kolicy Has obwodu djakowskiego wpadły podobno dwa bataliony w zasadzkę i odniosły ciężkie straty.

Anglja. Londyn, 12 bm. Przy dokach Surrey Commercial przyszło do starcia między strejkującymi a pracującymi, którzy przybyli na dworzec Deptford, gdzie przez 500 strejkujących zostali zaczepieni. Strejkujący rzucili się z młotkami, kijami i wyrwanemi sztachetami żelaznemi na robotników, tak, że wiele osób rannych musiano odstawić do szpitala. Policja z początku była bezsilna, dopiero po dłuższym czasie przybyło kilkaset policjantów, którzy walczących z bronią w ręku rozproszyli. Wieczorem kazali strejkujący dzieciom i żonom swoim, które w łachmanach i z zapadniętemi od głodu twarzami litość wzbudzający widok sprawiają, ruszyć w dużych gromadach przez miasto wśród przekleństw i urągań na policję i pracujących robotników.

— Londyn, 12 bm. Banda roznamiętnionych sufrażystek usiłowała wczoraj wtargnąć do ogrodu prezydenta ministrów angielskich, gdzie ugaszczał właśnie około 800 parlamentarzystów, dyplomatów i innych wpływowych osób. Ponieważ nie miały zaproszeń, słudzy nie wpuścili ich. Kobiety zaczęły więc przez mur wrzucać do ogrodu paczki z odezwami o prawo wyborcze dla kobiet, za co zostały aresztowane przez policję.

Ameryka. Nowy Jork, 12 bm. (Sprawa panamska) Kongres wzbrania się czekać na oficjalną notę angielską w sprawie kanału panamskiego i chce zaraz przystąpić do obrad. Senator Lodge, który jest przewodniczącym komitetu dla spraw zagranicznych oświadczył, że prawo to bezwarunkowo w tej sesji ma być załatwione, uznał jednak z drugiej strony prawo Anglji wskazania na ewentualne naruszenie ugody Hay-Pauncefote.

* **Wiec ludowy** odbędzie się dnia 14 lipca rb., o g. 4 po poł. w Rozdrażewie na sali oberży pani Kaczmarkowej. Z powodu ważnych spraw tyczących nasz ogół, prosimy o jak najliczniejsze przybycie tak mężczyzn jak i niewiast. Wstęp wolny dla każdego ponad 18 lat. Niechaj

110

ZASADZKA.

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy.)

Nagle ujął raptownie Jana za obie ręce.

— Błagam cię i zaklinam — zaczął z jękiem. — Pomyśl, że odroczenie wyroku Doriata dochodzi końca i ta gilotyna dla niego...

— Wiem o tem — odparł szorstko Jan.

— Ach, ty wiesz! A wyrzuty sumienia?

Jan Montmayeur zaśmiał się szatańsko, dziko.

— Ja wiem — ciągnął Grzegorz — że napróżno chciałeś udawać, napróżno chciałeś być silniejszym od innych ludzi, drwiłeś z własnego sumienia. A tymczasem Doriat zakłóca ci sen, ja wiem więc, daj się przekonać, mój bracie, błagam cię.

Ale Jan odpycha go i wybucha śmiechem.

— Mylisz się, jeżeli myślę o Doriacie, to wcale nie dlatego, abym miał żałować tego, co się stało.

— A!

— Jeżeli liczę dni do śmierci Doriata, to nie dlatego, że chciałbym przedłużyć jego życie...

— A!...

— Nie! Jabym je jeszcze skrócił, gdyby to było w mojej mocy, bo mój spokój dopiero wtedy nastąpi, gdy morderca Burela zginie.

Wyszedł trzasnąwszy drzwiami. Grzegorz osunął się na fotel, zdrętwiały ze zgrozy, z oczami utkwionemi w jeden punkt.

— O, podły! — szepnął zsiniałemi ustami.

I w myśli zaczął sobie odtwarzać całą historję zbrodni i oskarżenia Doriata.

— A ja? Ja, który pozwolę spełnić się tej potworności, czemże teraz jestem?

W bezgranicznej rozpaczy zaczął płakać.

Nagle jakaś delikatna dłoń spoczęła na jego powiekach.

Zadrżał i obrócił głowę.

Za nim stała Polcia.

— Czemu pan płacze i czemu pan taki smutny?

Skłamał naprędce. Czy mógł powiedzieć prawdę?

— Bo czuję się coraz słabszy — odpowiedział — Bo czuję, że śmierć się zbliża. Ja się jej nie boją, bo oddawna myślę o niej, ale tak mi żal odchodzić na zawsze i nigdy już nie zobaczyć pani.

— Niech pan będzie odważny, panie Grzegorzu. Wcale nie jest pan tak bardzo chory. Niech pan mnie kocha, a ja pana wyleczę.

Uśmiechnął się smutnie.

— Kocham cię, ty wiesz, jak cię bardzo kocham. Życie moje takie było nędzne, dopókim ciebie nie ujrzał. Przedtem świat wydał mi się czarnym, strasznym Nawiedzała mnie często rozpacz bezmierna, a myśli o samobójstwie to...

— Nie mów tak — przerwała dziewczyna.

— A cóż chcesz Polciu, cała moja młodość upłynęła w cierpieniu i w skargach. I dopiero z chwilą, gdym ciebie pokochał poznałem szczęście i słodycz życia.

— Tak, to też kochaj mnie, miłość to życie.

— Ach, jakże pragnąłbym żyć, aby cię módz kochać. Przez trzy miesiące żyłem tą miłością, szczęśliwy, że cię mogłem widywać codziennie, oddychać tem samem co ty powietrzem. Trzy miesiące miłości, to ogrom. Nigdy mi podobna nadzieja się nie uśmiechała. To też umarłbym szczęśliwy.

— Zabraniam ci, Grzegorzu, myśleć o śmierci.

— Kiedy śmierć mnie nie przestrasza.

— Ale mi to przykro.

— Wiem. Tyś dobra, dusza twoja pełna litości.

— Grzegorzu, słuchaj, trzeba abyś żył, ja chcę. I zabraniam ci mówić przy mnie o śmierci, jeżeli nie chcesz, abym płakała.

— Niestety, musi mi tylko wystarczyć litość twoja nademną umierającym. Niczego już więcej żądać nie mogę.

— Nie tylko litość uczuwam dla ciebie, Grzegorzu.

Mówiąc to Polcia była blada i głęboko przejęta.

Ciąg dalszy nastąpi.

nikt nie pozostanie w domu tylko przybędzie na wiec, bo oświata ludu dokona cudu!

Stronnictwo ludowe w Krotoszynie.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, 13 lipca 1912.

Uczmy dzieci czytać
i pisać po polsku!

* **Biuro Związku Narodowego** znajduje się przy ulicy Dolnej Wałowej nr. 1 na I piętrze. Biuro jest otwarte we wszystkie dni powszednie z wyjątkiem soboty od 4—5 po południu.

Walery Łebiński,
Główny sekretarz Związku Narodowego

* **Prośba!** Rodzina rzemieślnicza znajduje się w ciężkiem położeniu — ojciec i matka przeszli ciężkie choroby i na razie są niezdolni do pracy. W domu jest troje drobnych dzieci — a mieszkanie nie opłacone — rodzinie grozi natychmiastowe wyrzucenie na bruk, albowiem gospodarz uzyskał już wyrok eksmisyjny. Nagła pomoc potrzebna! Składki przyjmuje ekspedycja naszego pisma, ul. Posadowskiego 39. Bóg zapłaci.

* **Poznań.** Na tutejszym głównym dworcu koleji żelaznej nastąpi z dniem 17 lipca rb. zmiana o tyle, że wjazd i odjazd niektórych pociągów, czyli tory ich zostaną przełożone. I tak od strony wschodniej (ku Wildzie) odjeżdżać i wjeżdżać będą pociągi: berlińskie, gnieźnieńsko - bydgosko- toruńskie, strzałkowskie, do Skoków-Janówca (dotychczas na stronie zachodniej), oraz do Jarocina-Ostrowa-Kluczborka. Zaś na przeciwległej stronie, czyli zachodniej odjeżdżać i przyjeżdżać będą pociągi: wrocławskie, do Krzyża-Szczecina, do Wolsztyna-Grodziska, do Rogoźna-Piły i do Pniew-Międzyrzecza (dotychczas wyjeżdżały i przyjeżdżały z drukiej strony, wschodniej. Nadzwyczajne pociągi do i z Puszczykowa jak dotychczas po stronie wschodniej.

— W niedzielę 14 b. m. urządza Tow. prac. konfekc. zabawę latową w parku Wiktorji.

— Na posadę naczelnika miejskiego wydziału budowli nadziemnych po zmarłym radcy budowlanym Teubnerze zgłosiło się 82 kandydatów. Wydział finansowy rady miejskiej przedstawi z nich kilku do ściślejszego wyboru na jednem z najbliższych posiedzeń plenarnych.

* **Biblioteka i Czytelnia publiczna** imienia J. I. Kraszewskiego, urządzona i utrzymywana staraniem komitetu T. C. L. na miasto Poznań, znajduje się w Poznaniu przy Starym Rynku nr. 73|74, w gmachu Banku Przemysłowców, na I p. Biblioteka obejmuje dotąd 10 tysięcy tomów, a w Czytelni znajduje się wyłożonych około 100 polskich czasopism. Z biblioteki i czytelni mogą wszyscy korzystać bezpłatnie. Godziny otwarcia: w dni powszednie dla czytelni od 11—2 w południe i od 6 do trzy kwandr. na 10 wieczorem; dla biblioteki od 11—2 w południe i od 6 – 9 wieczorem; w niedziele i święta od 11—1 w południe.

* **Nowy nabytek.** Komisja kolonizacyjna kupiła z rąk niemieckich 100 mórg w Miasteczku (Friedheim) w powiecie wyrzyskim.

* **Września.** Wóz mleczarski przejechał i ciężko skaleczył trzyletniego synka mistrza stolarskiego Wojciechowskiego ztąd.

* **Nekla.** Gospodarz Józef Wojdyla z Sokolnik kupił od właściciela młyna motorowego Maksa Wirtha tegoż 89 morgowe gospodarstwo, położone w Nekli za 28,000 marek.

* **Śrem.** Zebranie Tow. włościan odbędzie się w niedzielę 14 bm. o g. 3 po poł. w hotelu „Wiktorja".

* **Szczęście nie dla wszystkich.** Pewien podróżujący rzemieślnik, będąc w potrzebie pieniężnej, sprzedał w drodze przez Spenart, los austrjackiej loterji państwowej za trzy marki. Teraz wygrał kupujący, pewien wędrowny kupiec, nazwiskiem Kaisermüller z Langenbergu, na ów los 60 tysięcy koron.

* **W procesie o przekupienie** urzędników przeciwko spedytorom braciom Woźnianskim (żydom) z Ostrowa zapadł onegdaj wyrok, skazujący Henryka W. na 500 mk., Moryca W. na 300 mk. kary pieniężnej. Urzędnika kolejowego Giede'go skazał sąd także na 300 mk. Wszystkich innych oskarżonych uwolniono. — O procesie tym donosiliśmy swego czasu obszerniej.

* **Walka z szczurami.** W Ostrowie od 1 kwietnia do 30 czerwca oddano do gazowni na spalenie 323 zabitych szczurów. Za każdego zapłacono po 5 fen. premji.

* **Ostrowo.** Magistrat tutejszy uchwalił na swem ostatniem posiedzeniu powiększyć liczbę radnych miejskich z 18 na 24 i w tym kierunku zmienić statut miejscowy. Uchwała magistratu potrzebuje jeszcze zatwierdzenia rady miejskiej i wydziału obwodowego. — Z 49 remontów, doprowadzonych w ubiegłą sobotę na targ, zakupiła władza wojskowa tylko 7.

* **Krotoszyn.** W niedzielę 14 bm. odbędzie się w ogrodzie hotelu „Bazar" zabawa ludowa.

* **Spóźnione.** Zjazd śpiewaków okręgu drugiego jarocińskiego w Kotlinie odbył się w niedzielę, dnia 30 czerwca w pięknym ogrodzie p. Kołodziejczaka. Zjazd był połączony z uroczystością poświęcenia sztandaru Koła kotlińskiego, poprzedzony uroczystem nabożeństwem w kościele tamtejszym. Popisy poszczególnych Kół, których było 9, wypadły jak następuje: I nagrodę za chór mięszany otrzymały Witaszyce, II Żerków. Za chór męski: I Pleszew, II Nowemiasto nad Wartą. Pochwałę otrzymały Koła: Sławoszew i Kośmin.

Jeden z uczestników zjazdu.

* **Kędzierzyn** (pow. witkowski). Pewien uczeń szkolny uderzony został w twarz przez nauczyciela. Po kilku dniach zmarł chłopiec, według przypuszczenia rodziców wskutek owego policzka. Rozeszła się także pogłoska, że w tym samym dniu, kiedy chłopiec został przez nauczyciela ukarany cieleśnie, został on przez ojca swego ciężko pobity. W sprawę tę wdała się prokuratorja; celem stwierdzenia przyczyny śmierci odbędzie się niebawem sekcja zwłok.

* **Skrzypce Stradivarjusza zginęły.** W II klasie berlińskiej kolei okrężnej został wił jakiś muzyk skrzypce wyrobu Stradivarjusza wartości 60 tys. mk. Były one w płaskiem pudle czworokątnem ze skóry, które owinięte było w płótno żaglowe. W pudle znajdowało się oprócz mało wartościowych rzeczy jeden banknot na tysiąc i 9 na 100 marek, oraz śpilka do krawatu z perłą oprawioną w platynę w pudełeczku drezdeńskiej firmy. Strata wynosi 62 tysiące.

* **84,000 mk. zakopane.** Berlin. Defraudant Haase przyznał się, że z olbrzymiej sumy, jaką sprzeniewierzył, zakopał na polu tempelhofskim 94 tys. mk. Udała się tam dotąd komisja sądowa, która znalazła te pieniądze zakopane w głębokości pół metra w ziemi. Banknoty 1000-markowe znajdowały się w blaszanej puszce, złoto w ceracie.

* **Olbrzymie oszustwa** pewnej strojarki. Berlin. O 150 tysięcy marek ukrzywdziła 58-letnia strojaka Janetta Loevy z Schönebergu pod Berlinem kupców, adwokatów i inne osoby. Kryminalna policja w Schönebergu poszukuje Janettę Leovy i jej siostrę Idę listami gończemi. Prawdopodobnie znajdują się one jeszcze w Berlinie.

* **Zatonięci chłopcy.** Berlin. Trzech chłopców z Berlina, synów robotników w wieku od 10 do 12 lat, utonęło podczas kąpania w rzece Saali pod Jeną, gdzie ich wysłano na wakacje letnie.

* **Dwa lata niewinnie** w domu karnym. Essen. Tutejszy sąd przysięgłych uwolnił w instancji apelacyjnej górnika Mertensa, skazanego za zbrodnię przeciwko moralności na 6 lat domu karnego, z których już dwa lata przesiedział.

* **Wyrok śmierci.** Kolonja. Robotnika Jana Kroppa, który dnia 8 maja rb. powiesił własnego synka w szafie do rzeczy, skazał sąd przysięgłych na śmierć.

* **Hamburg.** W przystani naftowej znaleziono wczoraj zwłoki 12 letniego chłopca, w straszny sposób zamordowanego.

* **Uprowadzenie młodej dziewczyny.** Innsbruck. Pewien kupiec z Berlina napadł z rewolwerem w ręku na pewną znajdującą się na przechadzce rodzinę niemiecką, żądając wydania mu córki. Rodzice uciekli, pozostawiając córkę. Córka działała widocznie w porozumieniu ze swym kochankiem.

* **Napad obłąkanego.** W Elbiswalde w Styrji napadł w czwartek — jak donoszą z Gracu — pewien obłąkany właściciel na ulicy dwie osoby i poranił je nożem. Poczem pobiegł na pole i zabił swoją krewną, jakąś głuchoniemą dziewczynę.

* **Nowe nieszczęście w kopalni.** Pittsburg. Przy wybuchu w minie towarzystwa kopalń węgla Ben Franklin w pobliżu Mondsville w zachodniej Wirginji zostało około stu górników zabitych.

* **Dalsze ofiary katastrofy w Cadbey.** Londyn. Lista ofiar katastrofy na kopalni w Cadbey zwiększa się wciąż jeszcze. Stwierdzono, że w kopalni znajduje się jeszcze 16 trupów zabitych strażaków, którzy zginęli podczas drugiego wybuchu, tak że liczba zabitych wynosi razem 87.

* **Nieszczęście w lotnictwie.** Wiedeń. Na polu wzlotów spadł z wysokości 30 mtr., z swoim aparatem, porucznik Wenzel, który odniósł ciężkie wstrząśnienie mózgu i liczne rany na twarzy.

* **Metz.** Po spożyciu tortu śmietankowego zachorowało pod oznakami ciężkiego otrucia 13 osób.

* **Upały we Francji.** Paryż. Gorąca fala upałów amerykańskich dopłynęła już do Francji, skutkiem czego już wczoraj w Paryżu samym nastąpiło wiele wypadków udaru słonecznego.

* **Skutki upałów w Ameryce.** Nowy Jork. W Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej upały z dnia na dzień stają się nieznośniejszymi. W Nowym Jorku w ciągu jednego dnia onegdajszego zmarło 11 osób skutkiem udaru słonecznego. Liczba osób, która skutkiem upałów doznały pomięszania zmysłów, staje się coraz większą. Powietrze jest bardzo suche i duszne.

* **Kalendarz.** Niedziela dnia 14 lipca: Bonawentury b. Wschód słońca o godzinie 8 minut 55, zachód o godzinie 8 minut 15.

— Poniedziałek dnia 15 lipca: Henryka króla.

Urząd stanu cywilnego.

Poznań, dnia 11 lipca.

Zapowiedzie:

Kupiec Hieronim Sikorski z Jadwigą Skorupską. Robotnik kol. Walenty Klause z Franciszką Hababicką z domu Dzierzbicką. Robotnik Wawrzyn Łuczak z Antoniną Marcinkowską.

Śluby:

Nauczyciel Hugon Kalinowski z Bertą Günther. Pastor Ernest Günther z Elzą Günther. Robotnik Franciszek Mugała z Heleną Majewską. Piekarz Alojzy Chmielnik z Anną Chmielnik z domu Hedrych. Robotnik Józef Orzeł z Stanisławą Karnabał.

Urodziny:

Syna: Szklarz Michał Osowski. Robotnik Ignacy Grzyszka. Niez. K. Szafner poczt. Artur Rehbein. Inspektor gospodarczy Franciszek Zborowski. Drogerzysta Roman Kwiatkowski. Robotnik Wojciech Kiciński. Robotnik Józef Zachmoc. Robotnik Wojciech Derbich. Kotlarz Paweł Cichoń. Werkmistrz budowl. Tomasz Łoj. Mularz Ludwik Królikowski.

Córkę: Robotnik Antoni Kuleczka. Pomocnik szafnera Herman Nerlich. Lekarz-specjalista dr. Gustaw Arndt. Szewc Aleksander Warszański.

Umarli:

Maksymiljan Berner 17 dni. Szpitalna Magdalena Kaiser 53 l. Właściciel domu Józef Walichnowski 63 l. Mularz Walerjan Nowacki 48 l. Józef Zborowski 15 minut.

Ruch w Towarzystwach.

Zebrania odbędą się:

— Miesięczne Stowarzyszenia Drukarzy Polskich w sobotę o g. 8 i pół w górnej sali Domu kat.

— Tow. Krawców w niedzielę o g. wpół do 3 w lokalu p. Kierulskiego pod Bernardynami.

— Katolickiego Tow. Robotników Polsk. (przy tumie) w niedzielę o g. 8 na sali parafjalnej.

— Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w poniedziałek o g. 8 i pół na sali Domu katolickiego.

— Tow. polsko - kat. Terminatorów pod wez. św. Alojzego w niedzielę o g. 3 w domu św. Józefa.

— Członków Z. Z. P. pracujących w w składach, w niedzielę o g. 4 w lokalu p. Strzeleckiego.

— Filji szewskiej ZPZ. w poniedziałek g. 9 w lokalu p. Różańskiego.

Wycieczki:

— Stow. pers. żeńskiego w handlu i przemyśle w niedzielę do Schroniska w Starym Puszczykowie Punkt zborny na głównym dworcu 2·20.

— Wydz. krawieckiego Tow. Mł. Przemysłowców w niedzielę po poł. do Starołęki.

— Zebranie odbędzie się dopiero za dwa tygodnie z powodu zajęcia salki.

— „Hasło" Tow. Młodz. na św. Łazarzu w niedzielę w okolicę Mosiny. Punkt zborny o 1 przy kościele M. B. Bolesnej.

Od Redakcji.

— Panu M. Sz. w Gl. Wystarczy adres „Kurjer Warszawski" — Warszawa (Warschau) Russ. Polen. Ile ogłoszenie kosztować może, nie wiemy. Najlepiej posłać pieniądze w liście w rublach papierowych (banknotach).

— Panu Fr. C. w H. Wyrok w procesie ostrowskim podajemy dzisiaj. Reszty listu nie rozumiemy. O rentę dla matki należy najprzód podać wniosek do komisarza.

Wiadomości handlowe.

Poznań, 12 lipca 1912.

Ceny zbożowe giełdy poznańskiej, notowane przez Patronat Związku Spółek (Sekretarjat dla „Rolnika")

	towar wyborowy	średni	pośledni
Pszenica	225	223	214
Żyto	188	185	177
Jęczmień	175	168	162
Owies	183	181	173

[Wszystko za 100 kg. netto franko Poznań].

Miejski targ na bydło. — (Sprawozdanie) z targu bydła.

Poznań, dnia 12 lipca 1912).

Spędzono lub zwieziono:

100	sztuk bydła rogatego
163	„ cieląt
521	„ świń
51	„ owiec
6	„ kozy
Razem 852	sztuk zwierząt.

Płacono za 50 klg. wagi żywej:

Woły.

a) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze, najwyżej 6-letnie	47—48
b) młode, mięsite, nie utuczone i starsze utuczone	44—47
c) średnio pasione młodsze i dobrze pasione starsze	40—45
d) mało pasione, każdego wieku	32—38

Buhaje.

a) pełnomięsne, najprzedniejsze	48—50
b) pełnomięsne, młodsze	43—47
c) średnio pasione młodsze i dobrze pasione starsze	35—42
d) mało pasione	—

Jałowice i krowy.

a) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze jałowice	48
b) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze krowy najwyżej 7-letnie	45—47
c) starsze, pasione krowy i mniej rozwinięte, młodsze krowy jałowice	40—44
d) średnio pasione krowy i jałowice	33—38
e) mało pasione krowy i jałowice	22—28

Owce.

b) starsze skopy utuczone i młodsze owce utuczone	38—42
c) średnio pasione skopy i owce (braki)	32—35

Cielęta.

a) najwyborowsze cielęta utuczone	58—62
b) najwyborowsze cielęta utuczone i odsadzone	58—60
c) średnie cielęta utuczone i nie odsadzone	52—56
d) pośledne cielęta nie odsadzone	45—50

Świnie.

a) przeszło 3 centnary żywej wagi	58—59
b) pełnomięsne 2 i pół cent. żywej wagi	56—58
c) pełnomięsne 2 cent. żywej wagi	54—56
d) pełnomięsne do 2 cent. żywej wagi	50—56
e) mięsne	46—52
f) maciory	50—55

Interes był spokojny. Targ uprzątnięty.

Poznań, dnia 12 lipca 1912.
(Urzędowe sprawozdanie targowe miasta Poznania podług zestawienia policyjnego).

Inne artykuły:		CENA najwyższa M.	najniższa M.	przeciętna M.
Słoma snopkowa za 100 kg.		6,00	5,00	5,00
Siano za 100 kg.		9,40	8,60	9,00
Groch żółty do gotowania		—,34	—,34	—,34
Groch biały do gotowania		—,52	—,50	—,52
Soczewica		—,70	—,60	—,70
Ziemniaki		9,00	7,00	8,00
Masło za 1 kg.		2, 0	2,40	2,60
Jaja za kopę		3,80	3,20	3,60
Mleko za litr		—,20	—,16	—,18
Wołowina	od kulki za 1 kg.	1,90	1,70	1,80
	od łopatki	1,70	1,50	1,60
	od brzucha	1,70	1,50	1,60
Cielęcina	od kulki	2,00	1,60	2,00
	od łopatki	1,80	1,60	1,80
Skopowina	od kulki	2,00	1,80	1,90
	od łopatki	1, 0	1,70	1,80
Wieprzowina	od kulki	1,80	1,60	1,80
	od łopatki	1,70	1,60	1,70
	głowizna i nogi	0,60	0,50	0,50
	sadło	1,60	1,50	1,60
	szynka wędz.	2, 0	2,20	2,40
	słonina	1,80	1,70	1,80
Konina		0,60	0,50	0,60

Wrocław, dnia 12 lipca 1912.

CENY NA MĄKĘ:

Pszenna piękna	29,00—29,75 mk.
Rzanna piękna	27,25—27,75 „
Do domowego pieczenia	25,25—26,75 „

Za 100 kilogr. włącznie miecha brutto.

Jeżeli

oszczędność jest główną podstawą dobrobytu tak pojedyńczej jednostki jak całego społeczeństwa, to z zasady należy nam unikać wszelkich niepotrzebnych wydatków. Kto więc nie chce pieniędzy wydawać na próżno i opłacać ciężkiego podatku za zbyteczny luksus, jeżeli nie ma tyle siły wyzbyć się nałogu palenia papierosów, to niechaj używa gatunki zamiast po 5 do 10 marek za setkę znane wyborne i tanie papierosy:

Mariposa
Wulkan
Wanda
Sokoły

po 2 marki nawet mk. 1,50 za setkę

a przekona się, że płacił grube pieniądze niepotrzebnie za uprzedzoną imaginacyą.

W danym razie lepiej różnicę tą zużyć na pożądane cele dobroczynne, a wpłynęłoby w samem Poznańskiem do kas ubogich rocznie przeszło milion marek. (810

J. F. J. Komendziński,
właściciel fabryki „Wulkan" w Dreźnie.

Zakończenie sezonowych poleceń!

1000 białych bluzek	batystowe, haftowane, voile, gipiurowe, tiulowe regul. wartość do 15 00 mk.	teraz	1.10	2.50	3.75	4.85	6.25
500 bluzek do prania	z perkal., zefir., płótna. tylko modne rzeczy regul. wartość do 7 50 mk.	teraz	1.50	2.25	3.00	3.75	4.75
300 bluzek muślin.	jasnych, ciemnych. kropkowanych w paski i t. d. regul. wartość do 17 00 mk.	teraz	2.25	3.95	5.50	6.75	7.50
500 białych sukien	całkiem haft. z wstawkami bogato przystrajane regul. wartość do 45 00 mk,	teraz	6.75	9.75	12.50	16.50	25.00
200 sukien muślin.	w paski kropkowane, jasnych i ciemnych itd. regul. wartość do 60 00 mk.	teraz	16.75	18.50	22.00	27.00	35.00

Resztki i kupony po jednolitych cenach.

Resztki materj. do prania metr 25, 35, 45, 65 f.

Resztki materj. wełnianych metr 60, 80, 95 f. 1.10

Resztki jedwabiów metr 75, 95 f. 1.25 1.75

Resztki wstążek jedw.
Resztki haftów.
Resztki koronek.

Na wszelkie męzkie alpagowe żakiety czarne, popielate i w prążki **25% rabatu**

Męzkie paski kamizelkowe bez wyjątku . . . . . sztuka 35 f.

Krawaty do wiązania męzkie zwykle 95 fen. . . . . teraz 25 f.

M. SCHNEIDER

Poznań, ul. Berlińska 19.

Msza św.

w I-szą rocznicę śmierci naszego kochanego najdroższego syna śp

Zygmunta Winklera

odprawi się 16 lipca o godzinie 8 w kościele Farnym.

Teofila Winkler wraz z dziećmi.
Wodna 6.

Mam zaraz na sprzedaż:

1) Piękny folwark 200 mórg ziemi, w tem 185 mg. pod pług, reszta starego lasu w powiecie Brodnickim (Strassburg W-Pr) z nowo wybudowanemi budynkami za cenę mk. 92 000 przy wpł. mk. 30—40 000 Żywy i martwy inwentarz nadkompletny. Stan hipoteczny uregulowany. **Pospiech pożądany!**

2) Gospodarstwo 20 morgowe z wszelkiemi nowo wybudowanemi budynkami, ziemia pszenna i jęczmienna w powiecie Inowrocławskim. Cena kupna **tylko** mk. 6 000, wpł. podł. ugody (3—4 000 mk.) hipoteka stała.

3) Dom we wsi Zernikach powiat Żnin, oraz 2½ morgi dobrej ziemi, do tego piękny owocowy ogród, budynki masyw za cenę mk 8 500, wpł. podług ugody. Nadaje się dla każdego rzemieślnika; pożądany jest tam **stelmach!**

4) Kamienicę połączoną z **kuźnią** bardzo dobrze zaprowadzoną w mieście Kargowie (Unruhstadt) za cenę mk. 18 500, wpł. mk. 5—6 000 dzierżawy przynosi rocznie mk. 1 200 Zabezpieczenie budynków od ognia mk. 17 000. Stan hipoteczny uregulowany.

Bliższych informacji udzieli bezpłatnie firma handlowa

BOLESŁAW MAYER,

TELEFON 2887. **Bank komisowy** TELEFON 2887.

Poznań, (Posen O. 1. Ritterstr 28.)

Przeprowadzamy sprawy **hipoteczne z amortyzacją** po nizkiej stopie procentowej sumiennie i spiesznie!

Reflektanci zechcą się zaraz zgłosić!

Folwark około 300 mórg do sprzedania.

Mam niedaleko od Wągrówca **folwark** w dobrem położeniu pod korzystnemi warunkami, z wszelkiem wysiewem także z dobremi budynkami do sprzedania.

Brodtmann, Stenszewo.

Gospodarstwo około 24 mórg do sprzedania.

Mam niedaleko od Stenszewa i stacji kolejowej, także przy szosie, **gospodarstwo** w dobrem położeniu i korzystnemi warunkami do sprzedania. 5 000 do 6 000 mk. wpłaty wystarczy, reszta ceny kupna może na kilka lat pozostać.

Brodtmann, Stenszewo.

Dwa domy z ładnemi ogrodami

mam bardzo blizko Stenszewa w dobrem położeniu, 1 za 2 700, a 2-gi za 8 000 mk. do sprzedania.

Oprócz tych dwóch budynków, **1 dom** na wsi, także blizko Stenszewa z gruntem (2 morgi) i chlewem. Dom i chlew są mocno budowane i można w domu skład urządzić, któryby się tutaj oprocentował.

Brodtmann, Stenszewo.

Sprzedamy

zaraz przy dogodnych warunkach wpłaty lub pomijamy się na gospodarstwa mniejsze lub większe.

1) Gospodarstwo **80 mórg w Dąbrowskich Olędrach** (Eichenstein) powiat Śrem z zdrową żytnią ziemią, pięknie przedstawiającem się żniwem i dobremi budynkami, kompl. dobrym żywym i martwym inwentarzem przy wpłacie najmniej 10 000 mk., szkoła w miejscu.

2) Dom **w Śremie** z jedyną w miejscu a dobrze prosperującą **olejnią** jest przy wpłacie najmniej 2 000 mk. do sprzedania lub fachowcowi do wydzierżawienia.

Polecamy także do kupna rozmaite **posiadłości** polecone nam do sprzedaży przy dogodnych warunkach.

Gospodarstwo

25 mórg **w Nochowie** per Śrem z dobrą ziemią i budynkami oraz inwentarzem przy wpłacie najmniej 5 000 mk. do sprzedania.

Poszukujemy także **posiadłości** rozmaitej wielkości do 500 mórg, mając odpowiednich reflektantów.

Bank Parcelacyjny
E. G. m. b. H.

Telef. 36. **Śrem—Schrimm.**

Folwark

220 mórg z łąką bardzo dobre żniwa, budynki nowe, 7 klm. od Poznania, 1 i pół klm. od dworca, inwentarz nadkompletny jest z powodu starości zaraz za 120 000 mk. przy zaliczce 30 000 mk. do sprzedania. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia pod adresem:

Teodor Sławiński, Żylice p. Slawno postlagernd.

Kasa oszczędności

Towarzystwa akcyjnego

Kwilecki, Potocki & Sp.

Poznań, plac Wilhelmowski 8

przyjmuje **depozyty** i drobne **oszczędności** od 1 marki pozwawszy płacąc obecnie od dnia złożenia kapitału

3½ % na każdorazowe żądanie
4 % za wypowiedzeniem kwartalnem
4½ % „ „ półrocznem

i pa za tena podług umowy.

Katol. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu urządza **w niedzielę, dn. 14 lipca rb.** w ogrodzie „SAN DOMINGO“ przy drodze Dębińskiej p. F Stanikowskiego swą doroczną

Zabawę latową

PROGRAM: Koncert wykona orkiestra Koła Muzycznego. Wielka gra fantowa Gry towarzyszkie z premiami. Dla pań: Zarzucanie obrączek, gra w rybę i gra w kostki. Dla panów: Strzelanie do tarczy i kulanie w kręgle. Dla dzieci polonez z lampionami Wstępne od osoby **35 fen.** Dzieci w towarzystwie starszych mają wstęp wolny. Początek koncertu i gier o godz. 4. Wszystkich członków oraz zaproszonych gości na powyższą zabawę jaknajuprzejmiej zaprasza

Zarząd.

Cena 60 fen.

Co tylko wyszło:

Najnowszy poradnik do pisania listów miłosnych,

wraz z dodatkiem zawierającym:

wpisy do imienników, pieśni miłosne, oraz toasty weselne.

»Poradnik« ten jest starannie i pięknie ułożony i zawiera listy dotyczące wszelkich spraw miłosnych oraz zamąłpójścia. W dodatku są pomieszczone wpisy do imienników, pieśni miłosne najznakomitszych naszych pisarzy, oraz toasty weselne na cześć państwa młodych, rodziców, przyjaciół i t. d.

Cena bez opr. **60** fen., z opr. **75** fen., na porto **10** f.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,
Poznań-Posen.

z franko 70 fen.

z franko przesełką 70 fen.

Cena 60 fen.

Gospodarstwo

43 morgi dobrej ziemi, budynki masyw wraz żniwem, żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż za cenę 24 000 mk., przy wpł. 7 000 mk., lub do wydzieżawienia, 1 000 mk. dzierż. rocz. Zgł. piśm przyjm. eksp. Wielk. pod nr. 2973

Ładne i tanie

gospodarstwo

pod Gnieznem ok. 100 mg. natychmiast do sprzedania.

H. Lachmann, Szamotuły

Gościniec

4 morgi roli, do tego 2 gi dom na sprzedaż za cenę 25 tys. mk. przy wpł. 8—10 tys. mk., stosowne dla rzeźnika lub piekarza. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolanina pod nr. 2981.

Przy **Nowej ulicy** **3 pokoje, kuchnia** i t. d. do wynajęcia.

J. Naatz, Murna 3 I l.

Dom

mam na sprzedaż z ogrodem **w Wronczynie** pod Czempiniem w wielkiej dominialnej i gospod. wsi. Bardzo korzystne dla krawca lub szewca, gdyż takowych tutaj brak Kupno tanie. Zal mała. Zgł. przyjm. **J. Bogusławski,** Wronczyn p. Czempin

DOM

mieszkalny z kramym kolonialn. i kuźnią i jedną morgą ogrodu, w wielkiej wsi gosp. i dom. przy dużem trakcie jest na sprzedaż.

Zgłoszenia do ekspedycji Wielkopolanina pod nr. 2974.

Piekarnia

w mieście liczącem przeszło 26 000 mieszkańców, w dobrem położeniu jest z powodu starości zaraz lub później do wydzierżawienia lub sprzedania. Zgłosz. piśm. do ekspedycja Wielkopol. pod nr. 2991.

Dwa składy

położ. przy bardzo ożyw. ulicy **w Grodzisku** są od 1 10 br. ewtl. później (stósowne do każd. interesu (kolon. i bławatów wyklucz.) do wynajęcia. Zgł. przyjm. **Stanisław Nowacki, Grodzisk** Graetz i Posen.

Stary zaprowadzony

handel kolonialny

wielki zajazd, wielka okolica jest zaraz do wydzierżawienia.

Leon Rybarczyk, Koronowo (Crone a. B.

Maliny czerw, świętojanki i poziomki

kupuje każdą ilość po cenach dziennych

Hartwig Kontorowicz Tow. Akc ul. Południowa 6

Poszukuje się pożyczki

3000 mk.

na pierwszą hipotekę na dom w bliskiej okolicy Poznania położony. Łask. zgłoszenia do ekspedycji Wielkopol. pod nr. 2992.

Kto szuka: pracy, posady, służby, mieszkania, zbytu towarów, reklamy wyrobów, dzierżawy,

kto potrzebuje: urzędników, ekonomów, pomocników, leśniczych, rządców, pokojówek, kucharzy, kucharek, służby,

kto chce: nająć mieszkanie, kupić lub sprzedać gościńce, handle, gospodarstwa itd. pożyczyć pieniędzy, lub podać cośkolwiek do wiadomości ogółu najprędzej i najtaniej uzyska to przez

ogłoszenia w Wielkopolaninie

Pracownia ślusarska

w wielk. mieście, dobrze zaprow. od wielu lat, z pierwszą klientelą polską z powodu niezdrowia właśc. zaraz tanio do nabycia. Łask. ef. do eksp. Wielkop. pod nr. 2930.

Baczność!

Z powodu rozbierki są na sprzedaż **belki, kozły, szalówka, blochy** 2×100 000 **cegły.** Zgłoszenia na miejscu **ul. Szkólna 9.**

---

20 tysięcy zdrowej cegły

ma tanio na sprzedaż.

Nikodem Żytkowiak, Chwaliszewo 62,

Pożyczki

od **50—2 000 mk.** udziela się każdemu na częściową odpłatę. Wnioski przyjmuje

T. Wrzesiński, Schwalbenstr. 10 a II.

Kuchmistrz żon. **Ogrodnik** żon **Kamerdyner** żon. **Służący** kaw. starszy do sam. pana do miasta **znajdą umieszczenie** od 1. 10.

Procederowy pośrednik posad **Franciszek Niedzielski,** Poznań, Wienerstr. 6 pt. Telf. 1036

Agentów i cichych pośrednik

poszuk. się na bardzo wys. prowizję po wszystk. miast. Księstwa Towarz. ubezpiecz. na życie, od ognia, wypadku itd Zgłoszenia do eksp. Wielkopolan. pod nr 2996

Strzelec-służący

mogący się wykazać jaknajlepszemi świadectwami, potrzebny zaraz lub od 1 października r. b. do pałacu w **Lubostroniu.** Kopie świadectw, których się nie zwraca, przyjmuje

Główna Administracja Majętności Łabiszyńskiej
(Herrschaft Labischin Netze.)

Maszynista

samotny, biegły w prowadz. par. młocarni, potrzebny natychm. na stałe zatrud., 1000 godzin młócki. Zgłoszenia **F. Lemiszewski, Gorzyce** p. Miloslaw.

Potrzebują zaraz

2 pomocników

Ogrodnictwo handlowe i artyst.

Adam Giziński, Poznań, Zawady nr. 19.

Wdowa, lat 45, osoba okazała, wesoł usposob, obrotna, z obywatelskiej rodziny z małem kapitałem, szuka

męża

uczciwego, trzeźwego, w stósown. latach, rzemieślnika lub urzędnika. Of. do eksp. Wielk. pod nr. 2980

KAWALER lat 30, młynarz, w pewnej posadzie, szuka dla braku znajomości

towarzyszki życia.

Panny w stós. wieku z relig. wychowaniem z cokolw. majątk. raczą oferty wraz z fotogr. pod nr. 2984 do eksped. Wielkopol. nadesłać. Dyskrecja zapewniona.

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Franciszek Łazarkiewicz w Poznaniu.

Najlepszą kosą

na świecie mimo krzyku i blagi zazdrosnej konkurencji jest i będzie „Polanka“

premiowana na polskiej wystawie przemysłowej w Berlinie.

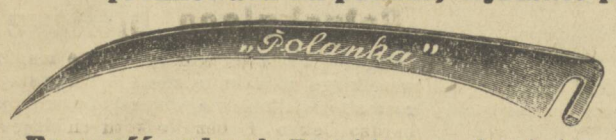

Kto moją „Polanką“ siecze, oszczędza: zdrowia, czasu i pieniędzy.

Kto raz „Polanką“ siecze, to innej kosy do ręki nie weźmie.

Baczność rodacy! Uważajcie przy zakupnia kós na mój przez urząd patent. zastrz. znak **„Polanka“.**

Pleszewska „Polanka“ A. N. P. z najlepszej gusstali na kosy kute i tą nazwą dla odróżnienia od mniejwartościowych kós zazdrosnej konkurencji przez urząd patent. zastrz. — Ostrze trzyma po kilka dni i siecze bez ostrzenia do 300 kroków, każdą trawę i wszelkie gatunki zboża.

Nr.	1(85)	2(90)	3(100)	4(110)	5(115)	6(120)	7(130) cm.
Cena:	4.50	4.75	5.00	5.50	6.00	6 50	7.00 mk.

Pleszewska „Polanka Ekstra“ A. N. P. z najlepszej angielskiej stali, ręcznie kuta i w najnowszy tajemniczy sposób hartowana, tak iż jest najlepszą kosą w swiecie.

Długość:	34“	36“	38“	41“	44“	46“	49“ cali
Cena:	5.50	6.00	7.00	8.00	8.50	9.00	9.50 mk.

Nowy pierścień własn. wynalazku, który kosę zamyka, z 2 śrubami 40 fen., zwyczajny pierścień ze śrubą 20 fen., do klina 15 fen. **Osełki i muszczki** do kós, po 10, 15, 20 fen. Tyrolskie osełki 30 fen. **Na każdą kosę daję zupełną gwarancją, t. j. daję za darmo inną, gdyby która niedobrze siekła.** Wysyłka odwrotną pocztą za gotówkę lub zaliczką. Przy zamówieniu 5—10 sztuk wysyłka franko. Kto 10 kós naraz zamówi, otrzyma jedną kosę darmo. Opakowania nie liczę. **Proszę o wyraźny podpis i podanie miejsca zamieszk. i poczty.**

Na każdą kosę daję zupełną gwarancję, t. j. daję darmo inną, gdyby która niedobrze siekła.

Mój adres: A. NOSKOWICZ, Pleschen in Posen, Telefon 130.

Fabryka maszyn C. JAEHNE & SYN

Założ. w roku 1830. **Landsberg n. Wartą.** Założ. w roku 1830.

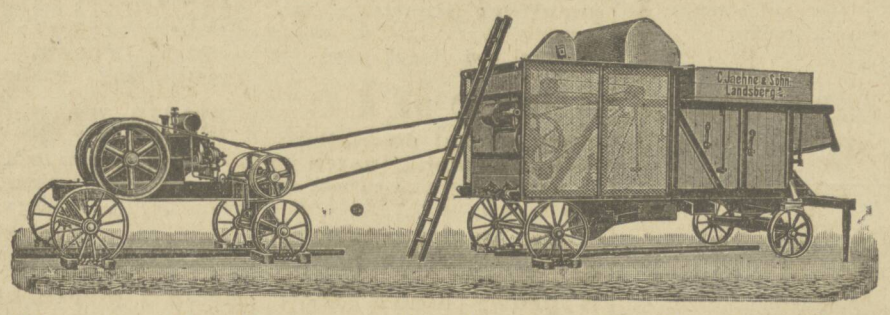

Garnitury do młócenia, parowe i motorowe, Göpel, młocarnie szerokobijące w żelazie, śrótowniki, sieczkarnie, piły do Göpli i motorowego zapędu.

Wysoki rabat. **Żądać cennik nr. 45.**

Uważajcie przy zakupnie kosy, żeby miała stempel przez urząd patent. zastrz. „Pleszewianka“.

Premiowane: Poznań, Amsterdam, Gniezno, Kruszwica, Turyn, Paryż.

Dobre narzędzia - połowa pracy. Rzetelna usługa - najlepsza reklama.

1) **Która firma była pierwszą co zaprowadziła w Pleszewie kosy kowalskiej ręcznej roboty?**

L. Sochaczewski, Pleszew (Pleschen)

2) Największy skład i największy obrót w kosach na miejscu.
3) Składy sprzedaży moich kós „Pleszewianka“ znajdują się już w około 400 miastach.
4) **Premiowane naświat. wystawie w Turynie 1911 złotym medalem**
5) **Prawdziwa** i sławna kosa Pleszewianka nie ma stempla pod nazwą Pleszew lub Pleszewska tylko w każdej kosie wykuty stempel **„Pleszewianka“,** na co proszę bardzo uważać.
6) Każda kosa kupiona odemnie będzie na życzenie jeszcze raz przed wysyłką zupełnie ostro wyszlifowaną **w mojej kuźni** do wyrobu noży i ślufiernia
7) Każde życzone nazwisko wykute w kosie kosztuje 45 fen., wykute 2 litery 10 fen.
8) Pod nazwą „Pleszewianka“ nie wolno nikomu innemu kosy sprzedawać, ten który nie chce być karanym.
9) Firma **L. Sochaczewski, Pleszew jest już około 100 lat** pomiędzy kosiarzami i rolnikami jako źródło zakupna rzeczywiście dobrych kós znana. Obrót powiększa się z każdym rokiem, tak, iż już o wiele nad **100 000 kós** jest w użytku.
10) Kto u **L. Sochaczewskiego** nie kupuje ten sobie sam szkodzi.

Tysiące podziękowań poświadczają wyśmienitość moich sławnych kós „PLESZEWIANKA“.

Na każdą kosę daję 2-letnią gwarancją, to znaczy, że każdą kosę, któraby nie dobrze siekła, zamieniam na inną.

Kosy moje **„Pleszewianka“** kowalskiej roboty **są ręką kute** z najlepszej stali na kosy. Również zaletą ich jest lekkość i niezwykła równość hartu. **Ostrza trzymają kilka dni i sieką bez ostrzenia do 300 kroków.** Kosy moje sieką również dobrze każdą trawę i wszelkie gatunki zboża.

Ceny kós „Pleszewianka“ Gwarancja dwuletnia!

Nr.	00	0	1	2	3	4	5	6	7	kosy
Długość	70	80-85	90	95	100	105-110	115	120	130	w centym.
Cena	3,50	4,50	4,75	4,85	5,00	5,50	6,00	6,50	7,00	w markach

Ceny kós **„Pleszewianka Ekstra Prima“** ze znakiem. Gwarancja trzyletnia!

Nr.	15	25	35	45	55	65	75	85	
Długość	80	90	95	100	110	115	120	130	cm.
Cena	5,—	5,75	6,65	8,—	8,50	8,75	9,—	9,50	mk.

I a **Młotek gusstalowy 0,80** mk., I-a **babka 0,75** mk., **pod gwarancją za każdą sztukę, nożyce do owiec 1,00** mk. **pod gwarancją. Pierścienie** do kós z kluczem za sztukę 25 fen.

NOWOŚĆ! pierścień do kós z dwoma śrubami do nastawlania 40 fen. **za szt.**

Przy odbiorze 5 do 10 sztuk przesyłka darmo. — Kto zamówi 10 kós naraz otrzyma **jednę kosę darmo.** Należytość gotówką lub zaliczką.

L. Sochaczewski, Pleszew (Pleschen Nr. 10.)

Podręcznik do pisania listów

zawierający:

I. Krótka nauka o pisaniu listów. II. Najważniejsze przepisy pocztowe. III. O tytułach w listach. IV. Listy zawierające prośby. V. Listy z powinszowaniami. VI. Listy dziękczynne i przepraszające. VII. Wzory listów dla dzieci. VIII. Listy opisujące. IX. Listy pocieszające. X. Listy przemysłowo-handlowe. XI. Listy dla poszukujących posad. XII. Bilety, karty pocztowe i w ogóle krótkie listy. XIII. Kwity, rewersy, rachunki, świadectwa i różne wzory do listów. Wpisy do imienników.

Opracował

Józef Chociszewski.

Listownik ten bardzo praktycznie zestawiony, zastósowany do wszystkich potrzeb życia, odznacza się zwięzłością, a przytem dokładnie podaje jak napisać dany list.

Cena 1 m., z fr. przesełką 1,10 m., z oprawą 1,25 m., z fr. przesełką 1,35 m.

Poleca i przesela odwrotnie

Fr. Chocieszyński,

Poznań — Posen.

Śliczna 19-letnia DUNKA przeszło 50 000 mk. posagu gotow. później jeszcze 200 000 mk., młoda niem.-amerykanka 120 000 dolar. gotówki w pos. oraz wiele set zamożn. pań **z 5—5000 000 mk. maj.** z rozm. sfer życzą sobie **zamążpójścia.** Panowie, (majątek i zawód oboj.), którzy poważnie się zapatrują otrzymają bezpłatnych informacji 2498

F i d e s, Berlin 18.

Młodzi ludzie

od 14 do 30 roku, którzy pragną po 6 tyg. nauce przyjąć miejsce jako

kelnerzy, służący-kamerdyner lub lokaje

niechaj się zaraz zgłoszą.

Ch. Piórkowska Wrocław

Breslau 23 b. Herdainstr. 80

Wstęp każd. dnia. Prosp. darmo

Szkoła szoferska

Wrocław Silesia Breslau 23, Herdainstr. nr. 98

kształci sum. panów i zawod. jeźdźc

Wstęp każd czasu. Prosp. darmo.

Telefon 7263.

Butelki tak zwane cudowne bez ognia trzymające płyn 24 godziny gorący po mk. 3.50

Kasetki stalowe do pieniędzy z ang. kluczem po mk. 4.50

Aparat do golenia srebrz. w etui po mk. 3 — z ostrzem „Gillette“

Zapałki 55 000 × się zapalające (benzyną) po mk. 2.50

Nożyki z srebrnej stali po mk. 2.— metalowe „ „ 5.—

Łóżka podług ryciny ang. 194 × 84 cm. po mk. 22.50

Postumenty do garderoby i umywalek

Konwie

do transp. mleka 20 ltr. po mk. 6.75 z jednej sztuki stalowe bez gumy podług ryciny po mk. 10.50.

Żaluzje do okien po cenach najtańszych za podaniem miary dokładnej.

Do prania

„Johna“ całą parą po mk. 30.—, 35.—, 40.— za szt.

Maglownie stołowe-pokojowe i angielskie.

Ramy do firan susz. po mk. 12.— i 15.— za szt.

Żelazka do prasowania gazowe, elektryczne i spirytusowe.

Aparaty do gotowania na zapas jarzyn, owoców, mięsa itd. Cena za aparat z 30 słojk. tylko mk. 25,50.

Wanny nasiadowe, zwyczajne bujane, oraz całkowite urządzenia do łazienek. Wanna wedle ryciny kosztuje mk. 15.—.

Meble ogrodowe, metalowe, drewniane i trzcinowe.

Do lodu szafy najlepszego fabrykatu Eschebacha poleca,

Firma T. Otmianowski,

Poznań — Nowa ul. 7|8. Tel. 565.

Bajecznie tanio!

Co tylko wyszło:

60

Monologów i deklamacyi

wierszem i prozą

dla pań i panów.

Dziełko to zawiera **sześćdziesiąt** najpiękniejszych monologów, dialogów i humorystycznych deklamacji, stósownych do wygłaszania na przedstawieniach amatorskich, na koncertach, uroczystościach rodzinnych itd. **tak dla pań jak i dla panów.** Zamieszczone są monologi itd. dłuższe i krótsze.

Wszystkie te monologi są niezwykle humorystyczne i pobudzają do serdecznego śmiechu. **Każda panna, każdy pan znajdzie dla siebie coś stósownego. Żadna** uroczystość rodzinna, **żaden** wieczorek, **żaden** teatr amatorski nie powinien się obyć bez **„60 monologów.“**

Cena bez oprawy **1** mk., z franko przesełką **1,10** mk.

w oprawie **1,25** mk., z fr. przesełką **1,35** mk.

Poleca i przesela odwrotnia

Fr. Chocieszyński,

Poznań — Posen.

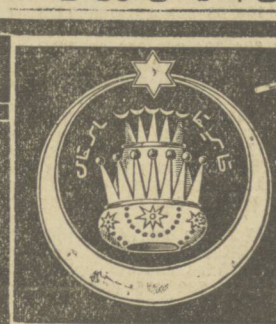

Z 5 Specjalne na 1½ fen.

Novelli doskonały papierosna 2 fen.

Matrapas „ „ „ 3 fen.

S. Żychliński, Poznań

Jedyna jeneralna agentura i główny skład.

Miechy

kowalskie

maszyny do wiercenia, kowadła, śrubsztaki, klupy, młoty

wszelkie narzędsa dla kowali-maszynistów poleca pod gwarans. i po tanich cenach

T. Krzyżanowski,

Poznań, ul. Szewska 17.

---

2 wyżły

w drugiem i trzeciem polu dobrze chodzące na ląd i wodę są zaraz do oddania.

M. Kurek, leśnik-strzelec,

Zakrzewo p. Kletzko (Gnesen)

Otwórz oczy

i nie pozwól się krzykaczom wywieść w pole. Kto nie wierzy, niech się sam przekona, że najlepsze na cały świat są kosy

Pleszewianka i Bartosz Głowacki

kowalskiej roboty, ręcznie kute, lekkie i zgrabne z najlepszej stali na włos ostre i tną jak brzytwa najtwardszą trawę, zboże i co tylko dostanie się padnie, przecięte jednem zamachem

Długość cm.	80	90	95	100
Cena marek	3.80	4 10	4.50	4.90
długość cm.	110	115	120	130
Cena marek	5.30	5.70	6.35	6.95

Opakowanie darmo i pod gwarancją wymieniam bezpłatnie na inną, gdyby niedobrze siekła.

Wysyłam tylko za zal. Żądajcie cennik darmo.

Hieronim Tilgner, Berlin Paulstr 9.

Żadna fabryka, żaden dom wysyłkowy w świecie tak tanio jak Strzelecki nie sprzedaje Żądaj Pan **katalog** na

ślubne obrączki, zegarki, harmoniki, skrzypce, klarnety, kołowce, fonografy, brzytwy, maszyny do szycia i t. d.

Specjalność: **zegarki** z portretami i wizerunkami św. Pańskich.

Adres: J. Strzelecki,

Moglino in Posen.

„Kasa Wzajemnej Pomocy“

E. G. m. u. H.

w Poznaniu (Posen, Alter Markt 45)

I piętro przyjmuje do swej

Kasy oszczędności

depozyty w każdej wysokości na pewne i korzystne ulokowanie.

Stósunek majątku własnego do założonych depozytów, jest u nas tak **korzystnem, jak w rzadko którym innym banku.** Bank nasz stoi pod kontrolą Patronatu

Rodakom na obczyźnie osiadłym osobno się przypominamy.

Nuty.

Nuty na fortepian!

Wieniec

ulubionych melodyi narodowych

w łatwym stylu ułożonych na fortepian przez **K. Petersa.**

Zbiór ten zawiera najpiękniejsze nasze pieśni w pięknym i łatwym układzie.

Cena t y l k o **2,00** mk., z franco przesełką **2,10** mk.

Za 1,50 mrk.

!!! Nowość !!!

Ważne dla grających na fortepianie!

60 tańców

nowych i pięknych za **1,50 mrk.** zawierających **31 walcy, 13 marszy, 3 galopady, 7 polek, 6 polek mazurek.**

Cena z fr. przes. tylko **1,70 m**

Nuty na fortepian!!!

101 tańców za 3 marki!!

na fortepian na **dwie ręce** w łatwym układzie, zawierających **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polki mazurki, kontredanse, lansiery, gawoty itd. najznakomitszych kompozytorów.

Cena **tylko 3,20 mrk.,** z fr. przesełką

Nuty na skrzypce!!!

101 tańców za 2 marki

na skrzypce w łatwym układzie zawierających: **44** walce, **21** marszy, **7** galopad, **10** polek, dalej polskie mazurki, kondredanse, lansiery, gawoty i t. d. najznakomitszych kompozytorów.

Cena **tylko 2,20 mrk.,** z fr. przesełką.

Piękny folwarczyk

blizko 300 mórg pszennej i buraczanej ziemi blizko miasta powiatowego i gimnazjalnego jest przy zaliczce 50 000 marek korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolanina pod nr. 2892.

oszczędności

4 procent za kwartalnem wypowiedzeniem,
4 i pół procent za półrocznem wypowiedzeniem,
5 procent za rocznem wypowiedzeniem.

Kto ma u nas depozyt złożony, a kupi grunt od nas, temu wypisca nasza nasza depozyt nawet bez wypowiedzenia.

5 proc. hipoteki pierwszomiejscowe w pierwszej połowie sumy kupna się obracające są u nas każdego czasu do nabycia.

Adres: **Bank Parcelacyjny, Posen, Viktoriastr. 21.**

PLANY żniwne
MIECHY
i płótna nieprzemakalne

poleca

F. MROCZKIEWICZ

Stary Rynek 59. Telefon 4143.

Saletrę chilijską

kajnit, tomasówkę, superfosfaty

jak i wszelkie inne

nawozy sztuczne

poleca po znanych tanich cenach

Centralna drogerja

J. Czopczyński, Poznań

handel detaliczny Stary Rynek 8 telefon 324 — składy hurtowne al. Południowa 2 telefon 288

własnej kieszeni popełnia ten, kto nie używa do chowu i tuczu świń jedynej prawdziwej domieszki **Susolu.** Świnie pasione domieszką **Susolu** lepiej żrą, prędzej się tuczą i co ważniejsze, nie podlegają żadnem zaraźliwem chorobom, jak czerwonce, pomorowi, sztywnieniu i rozmiękczeniu kości.

Domieszka **Susolu** kosztuje dziennie kilka fenygów, a odznacza na trzodzie marki i talary. Setki podziękowań świadczą o dobroci tego fabrykatu. 3874

Susol jest do nabycia we wszystkich składach, drogerjach i aptekach, lub też wprost z chemicznej fabryki **Susolu w Jarocinie,** adres do listów:

„Susol-Vertrieb", Jarotschin 16.

Susol kosztuje w paczkach po 1 f. 40 fen., 2 f. 75 fen., we workach po 10 f. 3,50 mk., 25 f. 7 mk., 50 funt. 13,50 mk., 100 f. 25 mk. franko do najbliższej poczty lub stacyi kolejowej, zamawiającego 10 f. wysyła się pocztą, większe ilości koleją. Upraszamy o dokładny adres i podanie stacyi kolejowej, do której mamy **Susol** wysłać. Kto przyślę pieniądze naprzód nie płaci koszt. zal.

Najkorzystniejsze źródło zakupu!

St. Ratajczak, Poznań,

Tel. 2308, Tel. 2308.
ul. Butelska 12 (narożnik Wielk. Garbar)
skład maszyn i narzędzi rolniczych

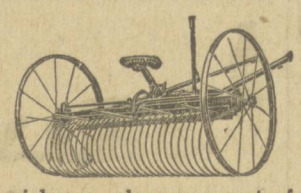

poleca **pługi** jedno- i dwuskibowe, brony wolne i do łąki, radła, walce pierścieniowe i kolczate, siewniki do koniczyny. Różnego rodzaju drylowniki młocarnie cepowe i sztyftowe. maneże pałąkowe i tarczowe, grabie siekacze, ulepszone centryfugi oryginalne belgijskie centryfugi Mélotte, szwedzkie Express, tudzież Planet i Domo. Oryginalne maszyny do szycia Singera. Ceny najniższe. Warunki najdogodniejsze.

Przy gotówce wysoki rabat. Poszukujesię zastępców.

„Spiewnik Wielkopolski"

zawierający

pieśni patryotyczne, narodowe, polonezy, kujawiaki, krakowiaki, mazury, pieśni obyczajowe, miłosne, weselne, towarzyskie, akademickie, pasterskie, żydowskie, myśliwskie, dziadowskie, arye, duety, dumki, piosnki krotochwilne oraz **wyjątki z oper, operetek i wodewilów**

ułożył

W. Lassota.

Wydanie drugie znacznie powiększone.

„ŚPIEWNIK WIELKOPOLSKI" jest jednym z najobszerniejszych śpiewników polskich, a przytem najtańszy, zawiera bowiem **stron 312.** Zamieszczone są w nim najpiękniejsze i najulubieńsze pieśni nasze. „Śpiewnik Wielkopolski powinien się znajdować w każdym domu polskim, w każdej chacie polskiej, dla tego naznaczyliśmy tak nizką cenę. Cena ŚPIEWNIK'a WIELKOPOLSKI'ego wynosi za jeden **60 fenygów.** w pięknej oprawie — na egzemplarz tylko porto dołącz. należy 10 fen. Kto nadeśle 3 mk. otrzyma 5 egzempl. „Śpiewnika Wielkopolskiegoz z oprawą franko. Za nadesłaniem 5 marek wysełamy 10 egzemplarzy oprawnych franko.

Adresować jak następuje:

Fr. Chocieszyński, Poznań - Posen
Posadowskystr. 39.

dla tysięcy gospodyń domu niezbędne mydło do prania

paczka 1 funt, 40 fen.

Jedyny fabrykant:

Walter Kionka, Sagan na Ślązku.

Do nabycia w wszystkich odnośnych interesach.

Zastępca generalny: **K. Wyszyński,** Posen W. 3 **Poznań W. 3** Kanalstr. — ul. Kanałowa 6.

Ciężkie cierpienia

są często skutkami zaniedbanych żył kurczowych. Przy ranach na nogach, żylatych nogach, opuchniętych, zapaleniu, mokrym liszaju (Salzfluss), suchym liszaju, zgrubieniu stawów, sztywności, płaskich nogach, reumatyźmie podagrze, ischias bólu w biodrach fistule itd., będzie broszurka zawierająca **rady i wskazówki** dla cierpiących na nogi bardzo pożyteczną.

Gratis przesyła radca sanitarny Sanitätsrat **Dr. R. Weise & Co. Hamburg 1.**

Księgarnia Katolicka, Poznań, ulica Jezuicka

wydała i poleca książkę kucharską p. t.

Makarego 730 obiadów

wielkich, średnich i małych, mięsnych i postnych z opisem śniadań i wieczerzy, tudzież śpiżarni, sklepu i kuchni dla chorych, oraz pieczenia ciast i robienia konfitur. — Wielki format, papier gruby, druk bardzo wyraźny, str. 360. **Cena bez oprawy 2,20 mk., z opr. 3,00, porto 20 fen.** Należytość nadsyłać naprzód lub zamawiać za zaliczką. 3889

Uwaga: Makary sztuki gotowania uczył się we Francji i Anglji, a wróciwszy z podróży, osiadł w Poznaniu zarządzał kuchnią w Bazarze, największym hotelu tego miasta. — Potrawy w jego książce, nie są wypisane z innych dzieł, lecz oparte na własnem doświadczeniu.

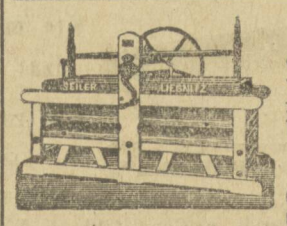

Połyskującą bieliznę

osięga się przez moje niezrównane magle wszelkiego rodzaju ręczne i pędzone siłą, rozmaitej wielkości najnowszej konstrukcji bardzo lekko i bez łoskotu chodzące.

(Spłata ratami)

Patenty i D. R. G. M.

Seller'a fabryka maszyn **w Lignicy (Liegnitz) 49.**

Dyplomowana najwyższemi odznaczeniami, na ostatku w Dreźnie (międzynar. wystawie hygienicznej), w Poznaniu i Świdnicy premiowane domowe magle rozm. rodzaju.

Darmo i franko

otrzyma każdy mój najnowszy ilustrowany

wspaniały katalog

w polskim języku o zegarkach, łańcuszkach, przedmiotach złotych, srebrnych jako i skórzanych, o skrzypcach, harmonikach ręcznych i ustnych, gramofonach, obrazach, wszelkich dewocjonaljach, książkach do nabożeństwa, do rozrywki i historycznych, jak również wszelkich przedmiotów użytkowych.

G. H. Kaufmann,
Halle a. S. 8.

Kanapy

garnitury pluszowe, materace wyrabiane w własnej pracowni pod długol. gwar. oraz

meble

szafy, szafki do bielizny, łóżka, krzesła, lustra itd. po rzeczywiście nizkich lecz stałych cenach

Fr. Krzyżagórski,
Św. Marcin 5-6, obok kośc
Wyprawy całkow jaknajtan
Zasada: Większy obrót, mały zysk
Upr. uprzejmie zważać na firmę
Telefon 1610.
Cenniki ilustrow. darmo i franko

Nowe Śledzie szkockie sol. **Matjasy** także w sądeczkach kopow. **Sardynki w oliwie**
Sardele w soli
w oryginalnych ankrach i sądeczkach pocztowych.
Olej do jedzenia Naftę
Smołę, papę i karbolineum
polecają hurtownie najtaniej
Maciejewski & Co.
Szczeciński hurtowny handel śledzi i nafty
Poznań, Posen O. 1
W. Garbary 23. Telef. 2100
Adres do listów:
Maciejewski & Co. Posen O. 1
Adres do telegr.:
Heringsgrossist Posen.
w polud. od godz. 1—2 zamknięte.

Ucznia

przyjmie zaraz do składu kolonialnego i żelaza 2895
B. Kantecka, Czerniejewo
(Schwarzenau Bez. Bromberg.

Hurtowny skład pierza i kwapu

Matzdorff & Zerkowski

Posen,

wysyłają franko za zaliczką poczt.

pierze na pościel:

10 f.	pierza dart. za 10 M. i za	25 M	
10 f.	„ „ lepszego „	20	„
10 f.	„ „ białego „	25	„
10 f.	„ „ bardzo dob. „	30	„
10 f.	„ „ nadzw. dob. „	35	„

z naszych gęsi.

Kwap i pierze niedarte
po rozmaitych cenach.
Zawsze świeże na składzie.
Próby bezpłatnie i franko.
W razie przesyłka nie dopisze wymaganiom, odbierzemy takową z powrotem.

Na życz. spł. ratami
bez podw. ceny znane wświecie
Rolowce Solidaria pr. zastrz. marka
masz. do szyc. i gramof. gumy i części zapas. za bezcen

Katal. grat. **J. Jendrosch & Co.,** Charlottenburg 119.

2 czeladników

potrzebuje zaraz **L. Banaszak** siodlarz i tapicer **w Buku.**

2 dzielnych robotników leśnych

przy dobrej akordowej płacy od paźdz. poszukuje się na stałe zatrudnienie. Nowe wolne pomieszk. 4 mg. ziemi, 1 mg. łąki. Bl. wiad. udz. **Hüsemann,** Revierförster **Ostrowine** Kr. Oels na Śląsku.

Berlin, dnia 11 lipca 1912.

Ciągnienie przedpołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 50 marek.

36 126 269 386 472 590 **1**575 **2**216 327 95 437 631 **3**093 94 [100] 131 [100] 39 [200] 488 659 963 **4**238 417 47 98 609 58 [100] 760 849 914 **5**157 230 67 373 738 934 **6**056 292 520 666 962 **7**331 576 [100] 908 **8**427 38 758 63 884 **9**234 617 702 40
10111 61 63 231 73 312 64 949 73 **11**027 155 573 848 969 95 **12**090 311 30 51 430 33 61 70 591 **13**147 207 93 533 609 11 59 749 980 **15**143 462 833 70 990 **16**120 273 [500] 303 67 420 770 **17**083 **18**238 60 663 726 855 **19**019 95 404 730 31
20157 325 404 551 **21**092 349 510 [100] 626 952 **22**078 263 412 850 911 43 53 57 **23**023 [100] 28 134 457 80 686 **24**151 84 381 411 674 804 69 **25**669 [100] 980 **26**030 263 355 67 454 882 **27**003 104 44 282 383 **28**240 354 504 **29**055 618 805 998
30188 431 53 67 590 695 742 52 838 [200] **31**427 963 **32**394 499 699 988 **33**217 [100] 309 491 993 **34**100 267 [100] 404 558 [100] 59 64 695 910 [100] **35**067 207 468 535 838 66 981 **36**017 36 211 356 430 89 839 **37**057 64 106 29 308 496 567 791 820 **38**118 541 44 88 732 835 **39**467 617 91 783 917
40149 97 [100] 374 **41**069 297 99 588 677 762 **42**179 84 333 451 [100] 692 731 53 62 **43**178 270 79 [100] 432 [100] 506 662 718 855 79 **44**041 249 318 410 563 615 735 48 854 71 955 **45**140 99 712 875 80 937 40 **46**298 382 737 871 **47**153 99 312 81 448 547 600 32 **48**012 341 436 598 **49**261 609 922 71 79
50190 454 73 517 99 **51**081 142 213 36 325 29 71 423 725 **52**082 83 [100] 99 457 547 677 **53**286 441 574 681 **54**278 385 458 683 908 **55**031 56 148 452 750 941 **56**049 337 426 47 739 **57**064 133 375 76 448 540 662 **58**155 203 414 59 79 92 590 874 **59**086 417 597 640 82 980
60090 290 547 612 741 808 16 [400] 70 **61**309 611 721 851 **62**099 246 738 825 **63**029 407 581 694 769 841 991 [1000] **64**114 50 302 36 458 62 836 996 **65**052 175 219 456 **66**104 11 443 732 870 [100] **67**045 322 57 978 **68**166 383 593 716 **69**895
70023 168 72 207 647 820 918 **71**108 [300] 269 321 52 401 917 43 71 **72**155 487 853 960 **73**105 386 605 36 **74**063 319 874 978 **75**239 325 672 85 707 [100] 964 **76**014 150 301 **77**098 316 47 538 90 630 798 970 **78**243 [100] 382 96 482 87 514 644 843 **79**073 134 278 395 441 75 601
80651 809 **81**124 502 12 891 **82**033 57 325 446 68 507 692 94 99 **83**635 77 **84**456 586 934 **85**126 787 **86**468 614 39 72 **87**040 290 447 562 85 **88**002 307 423 51 747 825 932 **89**242 637 805 28 44
90054 337 982 **91**247 391 430 649 921 82 **92**128 290 405 794 981 **93**271 562 658 80 990 **94**053 230 496 503 910 93 **95**136 82 201 28 342 423 90 561 [200] 627 779 93 828 **96**052 279 387 711 [100] 882 987 **98**065 205 393 632 89 796 872 **99**244 333 413 702 927 64 90
100051 216 32 51 326 528 725 **101**032 187 419 [100] 552 876 78 **102**028 108 66 327 493 765 **103**031 51 335 645 81 766 809 962 94 **104**155 246 511 647 738 68 983 **105**262 422 38 53 694 794 802 968 82 **106**154 299 305 402 723 29 860 924 35 **107**430 531 64 649 57 714 **108**415 601 712 967 **109**240 555 629 716 64 941 [100] 76
110192 222 69 351 98 550 694 864 910 53 [100] **111**038 100 85 261 365 622 749 825 30 **112**039 50 336 404 90 685 880 934 **13**032 62 180 313 87 434 **114**206 [100] 438 683 **115**035 57 99 132 91 248 822 996 **116**197 483 561 83 **117**171 316 19 61 561 623 761 79 839 966 **118**002 735 55 922 65 **119**015 67 259 748 923
120332 636 781 833 **121**402 588 662 [100] 87 [200] **122**348 663 64 705 **123**259 88 346 766 **124**179 524 37 728 870 [300] 953 **125**144 365 411 63 86 514 690 899 **126**115 200 **127**034 182 455 586 638 700 937 **128**040 243 50 981 **129**227 699 952 84
130234 94 526 30 650 71 990 **131**385 91 484 529 79 855 86 **132**032 356 490 540 **133**091 190 208 402 16 37 520 684 922 **134**061 242 45 332 587 858 **135**261 630 73 770 82 [200] 890 **136**131 76 339 465 **137**093 192 226 99 843 929 **138**010 27 73 119 232 35 515 36 88 697 740 47 901 **139**324 469 77 655 749 [200] 972
140449 672 **141**149 558 81 **142**112 33 495 616 64 785 975 **143**079 105 231 50 447 82 738 **144**033 105 293 368 450 578 970 **145**134 43 393 607 757 [100] 72 827 **146**998 **147**083 100 31 516 821 **148**034 64 203 729 964 **149**004 76 217 316 514 847 [100] 998
150048 137 [300] 321 470 93 506 78 [200] 842 **151**071 345 432 83 554 629 718 64 886 977 **152**048 84 422 665 **153**180 364 423 683 787 94 936 **154**035 214 438 528 71 608 31 856 949 60 85 **155**184 263 79 97 307 526 63 673 781 [100] 982 **156**074 426 518 65 726 94 833 48 88 903 **157**006 164 269 303 **158**067 [300] 720 818 **159**113 94 390 402 69
160120 229 440 49 669 877 **161**000 137 73 354 400 524 609 49 740 98 931 **162**013 227 [100] 350 569 900 43 **163**027 45 84 113 377 97 586 94 712 72 876 925 **164**028 204 37 482 704 **165**093 292 442 [200] 73 [200] 601 892 913 28 **166**011 76 252 747 66 846 **167**142 245 313 [300] 59 61 [400] 619 24 **168**040 41 57 74 [100] 182 [100] 316 479 929 55 74 [100] **169**405 534 663 868
170223 380 464 774 932 **171**781 940 45 **172**096 444 526 758 948 **173**177 311 65 468 515 75 90 **174**054 136 537 992 **175**140 302 33 480 540 92 [100] 623 31 **176**411 41 698 728 975 **177**191 206 303 494 778 924 [300] **178**059 423 738 63 846 50 936 97 **179**070 355 414 692
180269 365 444 969 **181**018 402 5 63 889 **182**063 146 227 63 409 [100] 54 712 64 828 934 **183**274 604 99 857 67 **184**044 102 7 28 302 434 76 567 96 732 806 58 96 910 51 80 91 **185**478 694 96 794 **186**830 79 **187**347 403 [100] 580 86 661 752 927 64 **188**231 375 **189**077 118 79 355 74 508 51 56 693 897 [100] 961

Berlin, dnia 11 lipca 1912.

Ciągnienie popołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 50 marek.

29 58 120 58 77 [300] 216 367 544 94 785 [100] 802 964 **1**219 378 [100] 672 758 **2**232 33 508 94 605 33 838 946 **3**015 119 379 570 715 68 834 39 **4**002 30 195 283 557 840 **5**676 **6**048 155 572 610 73 80 804 81 [200] 83 **7**126 74 462 669 **8**340 66 581 722 859 977 **9**491 645 74 970
10116 283 794 **11**090 133 95 [100] 332 50 472 84 699 704 35 47 819 912 **12**058 86 214 335 938 **13**125 541 **14**007 322 [200] 450 867 915 **15**244 [100] 87 518 43 98 753 89 **16**452 781 915 **17**013 [200] 68 113 66 67 248 574 84 647 **18**018 444 54 92 93 596 827 914 40 [200] **19**010 12 53 133 266 87 978
20031 [100] 41 438 589 689 **21**086 128 [100] 78 79 343 70 574 893 911 19 20 65 **22**028 114 678 861 66 [300] **23**194 216 71 [300] 72 399 453 664 **24**079 314 66 645 702 **25**059 137 202 617 99 709 970 **26**370 71 [300] 677 751 **27**235 41 306 418 574 636 752 55 857 **28**072 673 851 **29**037 306 467 680
30558 619 994 **31**067 277 91 417 [400] 515 82 745 **32**591 92 742 92 895 901 **33**073 750 **34**062 121 62 325 705 803 **35**109 45 348 568 **36**005 237 [100] 59 611 19 38 774 [100] **37**044 269 459 671 961 **38**024 337 447 52 **39**065 220 355 924 78
40313 63 93 438 91 613 819 909 41 **41**238 333 657 941 42 [500] **42**215 23 718 **43**024 54 108 211 53 353 601 815 60 969 **44**098 572 700 10 922 **45**024 27 305 27 82 92 789 92 868 966 **46**115 398 416 54 [100] 513 692 773 972 **47**028 39 179 449 58 598 670 880 965 **48**547 613 [100] 791 870 **49**030 36 279 445 608 18 983
50133 71 256 78 439 622 706 885 **51**523 668 876 **52**051 112 60 235 442 503 645 764 [100] 79 875 **53**104 683 921 23 **54**052 512 765 859 [100] **55**255 767 [100] 97 **56**174 484 776 **57**175 266 384 507 [100] 840 994 **58**020 168 334 49 658 858 63 934 72 86 **59**195 537 42 85 882 919
60150 81 85 413 38 619 921 **61**322 713 940 70 **62**141 347 402 714 912 19 **63**164 231 86 683 86 719 84 94 904 **64**281 409 41 66 716 814 93 952 [100] **65**007 280 743 45 808 **66**286 451 564 77 778 939 **67**315 905 **68**038 234 389 405 606 96 954 **69**045 155 72 692 719 35
70052 [1000] 206 46 83 333 53 99 420 581 826 **71**007 829 925 **72**567 751 95 866 980 **73**092 209 16 **74**254 910 **75**315 681 **76**213 364 847 **77**254 332 48 430 606 893 945 **78**066 222 419 528 63 89 975 **79**032 59 365 437 [200] 509 602 19 915
80290 495 546 54 602 89 912 **81**568 652 **82**071 100 19 269 808 917 79 **83**008 40 84 174 427 713 **84**124 470 591 600 94 909 **85**294 739 820 **86**077 373 462 912 **87**156 99 263 99 348 449 610 921 **88**228 60 519 988 **89**039 151 239 [100] 83 399
90396 536 646 718 [300] 853 **91**465 730 802 **92**078 312 43 85 86 401 539 41 622 786 918 **93**105 301 15 512 732 **94**162 355 728 **95**000 237 86 385 786 **96**148 88 417 76 642 [100] 837 920 38 **97**010 17 214 30 316 24 84 856 900 5 **98**032 165 343 71 77 616 98 772 84 **99**286 930
100010 191 273 452 623 29 908 **101**052 115 257 384 554 749 958 **102**120 200 4 551 [100] 620 62 834 909 72 95 **103**244 93 593 [100] 725 74 96 811 81 99 **104**060 365 518 619 80 720 [200] 852 974 82 **105**359 537 917 **106**081 751 986 93 **107**018 94 799 [100] **108**047 74 327 523 [200] 59 885 934 **109**308 69 450 543 [300] 659
110110 58 302 83 610 15 65 703 826 925 98 **111**171 212 34 303 **112**573 707 34 52 **113**055 275 401 776 809 27 54 **114**018 43 250 75 344 718 884 **115**386 583 86 960 **116**130 34 504 37 689 708 72 894 968 **117**909 54 59 88 **118**209 432 508 18 85 **119**099 187 545 615 935
120015 107 64 252 68 310 78 604 71 **121**395 429 33 676 843 990 **122**185 304 918 [200] **123**335 493 788 819 **124**053 97 [100] 329 36 727 995 [100] **125**131 357 412 758 76 **126**013 21 80 99 [100] 239 **127**174 422 538 78 751 819 902 **128**167 396 628 [500] 826 27 **129**675 915
130003 129 65 228 376 419 32 77 718 950 **131**028 43 300 79 473 548 94 **132**109 361 505 670 781 803 924 52 **133**376 413 579 946 68 **134**395 591 **135**246 357 425 [100] 645 752 827 56 69 932 **136**239 388 93 401 49 [100] 624 891 967 **137**333 574 89 604 738 41 67 79 864 **138**096 145 48 326 400 862 964 **139**212 366 495 534 872 95
140111 45 51 492 646 [200] 791 804 44 **141**188 271 342 475 668 846 910 **142**282 966 [100] **143**237 440 814 21 [100] 55 936 **144**137 265 484 [200] **145**036 92 98 163 319 591 700 802 993 **146**201 3 [100] 437 994 **147**126 204 462 548 700 834 69 **148**296 458 541 602 800 [100] **149**167 222 359 64 424 586
150114 26 32 53 497 670 782 99 895 **151**150 476 93 604 92 851 907 **152**405 [100] 990 **153**207 20 376 438 655 778 859 **154**099 417 47 595 [100] 702 **155**016 183 448 575 [100] 96 **156**191 207 89 365 430 524 855 **157**207 482 560 639 **158**182 434 [400] 598 977 **159**046 [100] 409 48 599 624 785 93 912 27 30
160027 427 [100] 62 63 86 811 40 67 945 88 **161**154 [200] 71 396 431 65 517 20 737 836 **162**108 24 70 71 240 596 604 926 **163**372 425 794 **164**024 26 91 651 **165**145 89 547 [100] 649 757 825 **166**263 86 357 438 83 607 758 65 813 [200] 975 **167**029 112 60 247 58 76 [200] 414 26 29 603 995 **168**144 218 470 801 [100] 71 961 **169**233 455 59 97 525 [300]
170676 **171**115 254 68 399 799 **172**508 [100] 87 612 **173**157 253 409 11 536 88 664 83 953 **174**004 [100] 11 230 332 96 554 90 [100] 630 37 718 **175**188 263 873 948 **176**090 644 90 845 59 90 **177**023 161 203 18 339 478 582 928 **178**103 52 364 414 656 969 **179**308 815 [300]
180104 18 80 332 45 615 **181**138 54 251 [100] 533 839 948 **182**246 432 599 641 705 **183**096 175 [200] 95 263 693 955 **184**095 740 **185**005 170 572 846 94 99 961 **186**008 81 126 807 **187**046 644 731 967 **188**002 [10000] 41 326 36 687 884 **189**001 205 53 865

Die Ziehung der 2. Klasse findet am 9. und 10. August 1912 statt.